საქართველოს რესპუბლიკა

იმისთანა წმინდა საქმეში, როგორიც ბეჭდვითი სიტყვაა, ტყუილებით და ჭორებით ბურთის გატანა ყველა უკადრისობაზე უსამაგლესია.

დაარსებულია 1918 წელს.

შაბათი, 30 ივნისი, 2012 წელი.

№124 (7000)

ელექტრონული ფოსტა: sakresp@mail.ru და sakresp@wanex.ge

ვებ გვერდი: www.open.ge

ფასი 50 თეთრი.

პოლიტიკური კოალიცია „ქართული ოცნების“ განცხადება

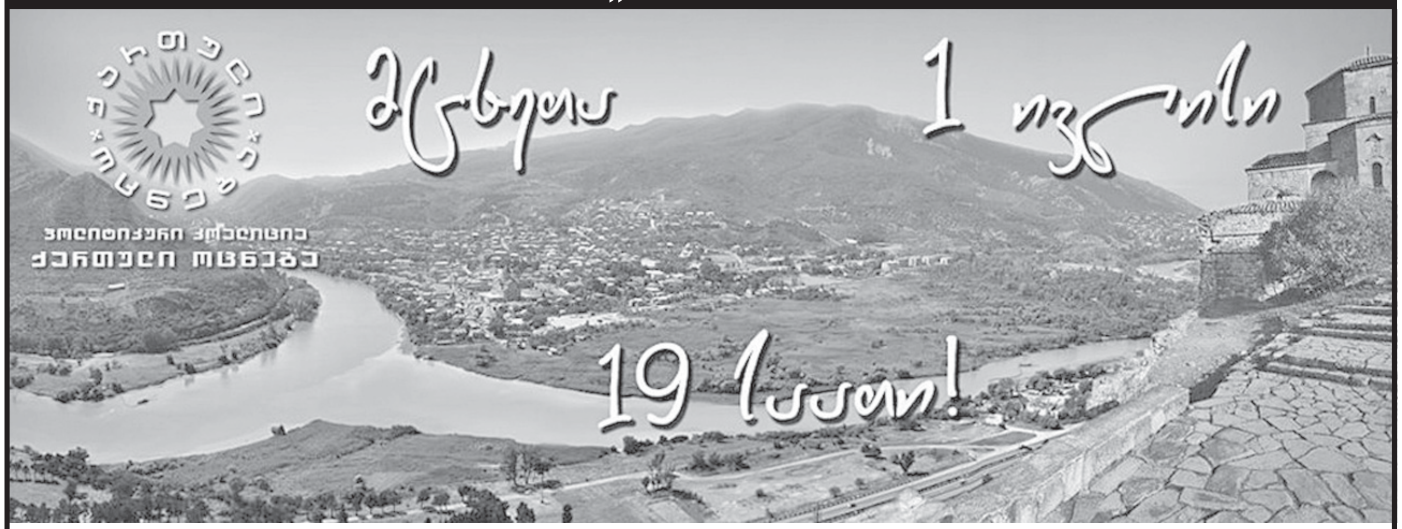

პოლიცია კანონით დაკისრებულ ფუნქციებს მაინც უნდა ასრულებდეს!

თავისუფალი და სამართლიანი არჩევნებისათვის უწყებათაშორის კომისიას

მოგეხსენებათ, შეკრებისა და მანიფესტაციის ორგანიზატორების მიერ ღონისძიების ადგილის და დროის შესახებ გაფრთხილების შეტანა ადგილობრივ და სახელმწიფო ორგანოებს ავალდებულებს მიიღონ განსაკუთრებული ზომები მოქალაქეთა უსაფრთხოების და საზოგადოებრივი წესრიგის უზრუნველსაყოფად. ნაცვლად ამისა, კოალიცია „ქართული ოცნების“ მიერ დღემდე ორგანიზებული მასობრივი აქციების (თბილისში, ქუთაისში, ოზურგეთში) დროს არც ღონისძიებისთვის გამოყოფილ ადგილებში და არც მიმდებარე ტერიტორიაზე სამსახურებრივ ფორმაში გამოწყობილი პოლიციელები საერთოდ არ გამოჩენილან. შესაბამისად, საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვაზე პასუხისმგებელი ორგანოები არათუ არ იღებენ დამატებით ზომებს ათეულობით ათასი მოქალაქის შეკრების და მსვლელობის დროს მათი უსაფრთხოების უზრუნველსაყოფად, არამედ უარს ამბობენ „პოლიციის შესახებ“ კანონით მათზე დაკისრებული ყოველდღიური ფუნქციების შესრულებაზეც კი.

პოლიციის ორგანოების ამგვარი დამოკიდებულება კიდევ უფრო აღრმავებს ისედაც უკიდურესად გამწვავებულ პრობლემას - სახელმწიფო ხელისუფლებით აღჭურვილი პირების მიერ ორმაგი სტანდარტების გამოყენებას მმართველი პარტიის პოლიტიკური მომხრეებისა და მოწინააღმდეგეების მიმართ. აღნიშნული პრობლემა მძიმდება იმითაც, რომ ფორმიანი პოლიციელების მიერ ოპოზიციის მიერ ორგანიზებული შეხვედრების ადგილების მიტოვების პარალელურად აქტიურობენ სხვადასხვა ძალოვანი უწყების სამოქალაქო ფორმაში ჩაცმული პირები (მაგალითად, ორიოდე დღის წინათ სოფელ მერეთში მომხდარი ინციდენტი).

უწყებათაშორისი კომისია შეიქმნა სწორედ თავისუფალი და სამართლიანი საარჩევნო გარემოს უზრუნველსაყოფად დარღვევების პრევენციისა და ეფექტიანი აღმოფხვრისთვის. ამიტომ მოგმართავთ, მიიღოთ სათანადო ზომები, რათა სამართალდამცავმა ორგანოებმა განუხრელად შეასრულონ კანონით მათზე დაკისრებული ფუნქციები. კერძოდ, ველით, რომ კოალიცია „ქართული ოცნების“ მიერ 1 ივლისს ქ. მცხეთაში დაგეგმილი მასობრივი მშვიდობიანი ღონისძიების ჩატარების დროს სათანადო განმასხვავებელი ნიშნებით აღჭურვილი პოლიციის თანამშრომლები აქციის ორგანიზატორებთან თანამშრომლობით უზრუნველყოფენ საზოგადოებრივი წესრიგის დაცვას, მოქალაქეების უსაფრთხოებას და ტრანსპორტის მოძრაობის და პარკირების ადეკვატურ რეგულირებას. სათანადო განაცხადით ჩვენ მივმართეთ ქ. მცხეთის მუნიციპალიტეტსაც.

29 ივნისი, 2012 წელი.

ეჰ, მიშას და მიშნაცებს სინდისი რომ ჰქონდეთ!

2

ხელისუფლებამ ჯონ ბასს კარგად უნდა დაუგდოს ყური

3

ოქტომბერში ბევრი რამ შეიცვლება

4

ჯონდის სვლა – ვალების გამოსყიდვის კანონპროექტი

4

სიყვარული მესამე ნაპირზე...

8

გაბრაზებული კაცის რეპლიკა

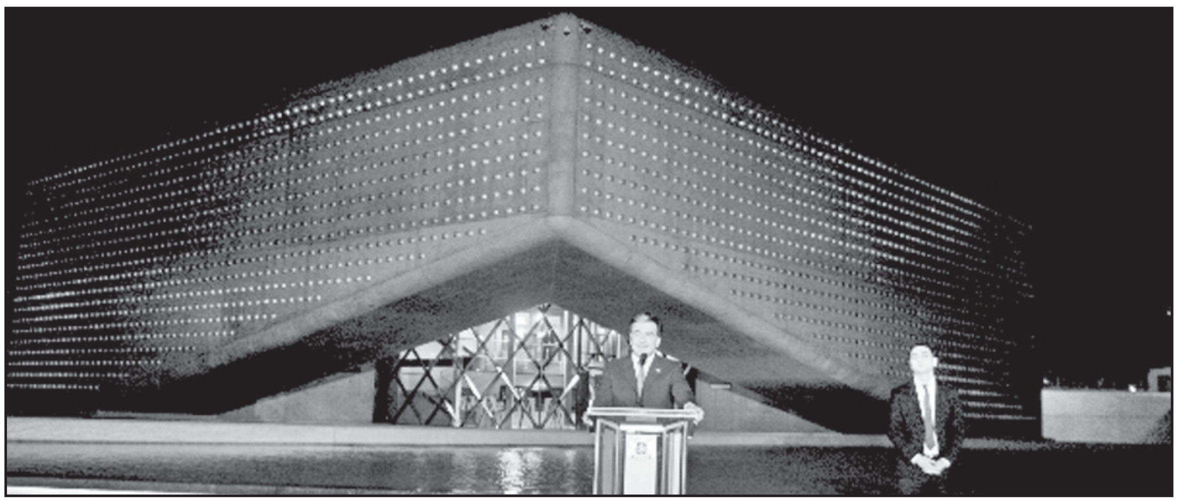

ეჰ, მიშას და მიშნაცებს სინდისი რომ ჰქონდეთ!

ისეთი მრავალჭირგადანახადი ვარ, ჩემს თავზე წისქვილის ქვა არ დატრიალებულა, თორემ დანარჩენი ყველაფერი მინახავს და განმიცდიაო, ვერ ვიტყვი, მაგრამ ცხოვრებისგან გვემა და ტანჯვა რომ არ დამკლებია, ფაქტია. ამან, ცხადია, ბევრი რამეც მასწავლა და, ასაკის გათვალისწინებითაც, დიდი გამოცდილებაც შემძინა. თუნდაც სიძნელე-დაბრკოლებათა დაძლევის და, საჭიროებისას, ერთგვარი ლავირების უნარის გამომუშავების თვალსაზრისით.

მაგრამ ერთადერთი, რასაც ვერაფრით ვეგუები და რის მიმართაც ვერანაირი „იმუნიტეტი" ვერაფრით ვერ გამოვიმუშავე, **სიცრუე და ორპირობაა.** ვერ ვიტან, როდესაც მავანნი, მათი ჭკუით, მატყუებენ. **ამიტომ ვერც ტყუილზე დაფუძნებულ ქვეყანას ვეგუები და, შესაბამისად, არც მასში ცხოვრება მსურს.**

ჩვენი ხელისუფლების მიერ ამგვარი ტყუილის, დაბოლებისა თუ თვალში ნაცრის შეყრის უამრავი მაგალითის მოყვანა შეიძლია, მაგრამ მხოლოდ ორ ბოლო მომენტზე მინდა ყურადღების გამახვილება.

მოგეხსენებათ, რითიც ამართლებენ ჩვენი „დემოკრატი" ხელისუფალნი, პარლამენტის თავმჯდომარით დაწყებული და თუნდაც კობა ხაბაზით დამთავრებული. საკაბელო არხებით ოპოზიციური ტელეკომპანიების გადაცემათა აკრძალვის ყოვლად გაუგებარ-აუხსნელ პრაქტიკას: **რა ვქნათ, ეს მათი ნება და გადაწყვეტილებაა** (ისეც დაგიმშვენდეთ ცხვირი ამის მთქმელს!) **და ჩვენ კერძო ბიზნესში ვერ ჩავერევითო!**

კეთილი და პატიოსანი, მაგრამ საბანკო სექტორი არ განეკუთვნება ბიზნესის სფეროს? არ არის კერძო ბიზნესი?

ხოლო თუ არის, როგორ ახსნით, „უფალო „დემოკრატებო", სააკაშვილი რომ მოუწოდებს ბანკირებს, სესხის **პროცენტები შეამცირეთო,** ისედაც გალატაკებულ ხალხს (მას, ცხადია, სიტყვა გალატაკებული არ უხმარია, მაგრამ ასეა) **თქვენგან მიღებული ერთობ მაღალპროცენტიანი სესხის სანაცვლოდ, რომლის გადახდის თავიც არა აქვთ, საკუთარ სახლებსა თუ ბინებს ნუ ართმევთო?**

ეს არ არის კერძო ბიზნესში ჩარევა?

არის კერძო ბიზნესში ჩარევა, მაგრამ უფრო მეტად ხალხის დაბოლება, წინასაარჩევნოდ მათი გულის მოგების მორიგი მცდელობა.

ამას კიდევ როგორმე ავიტანდით, სიტყვას საქმე რომ მოსდევდეს!

რის საფუძველზე ვამბობ ამას?

გუშინ დამირეკა ერთმა ახლობელმა ქობულეთიდან. სწორედ ბანკირებთან პრეზიდენტის იმ შეხვედრის შემდეგ ჩამოვიდნენ ჩვენს რაიონში მთავარი პროკურატურის წარმომადგენლები, ყველა ოჯახს შეხვდნენ და მეორე დღესვე დაიწყეს სახლებიდან ხალხის გამოსახლებაო.

ჩვენი პრეზიდენტი რომ სიტყვის კაცი იყოს და ნამუსიც ჰქონდეს, იმ გაუბედურებული ხალხის სახლებიდან გამომყრელებს თანამდებობებიდან სასწრაფოდ მოგბოლტავდა, სახლჩამორთმეულებს კი თავიანთ საცხოვრისებს დაუბრუნებდა, მაგრამ ვინ მისცა მიშას და მიშნაცებს სინდისი? მათ მხოლოდ სიცრუე და სიყალბე იციან და ეხერხებათ!

მე საკმაოდ ასაკოვანი კაცი ვარ იმისთვის, რომ რაიმესი მეშინოდეს, მაგრამ ჩემი ნაბოლარა შვილიშვილის – აშკარად კარგი და ნიჭიერი ყმაწვილის – ბედი მაფიქრებს, რომელიც თავისი ნიჭით კარგ სამსახურშია და არ მინდა, რომ ჩემს გამო მის კარიერას საფრთხე შეექმნას (ამათგან ყველაფერია მოსალოდნელი). მხოლოდ ამიტომ არ ვაწერ ამ წერილს ჩემს ნამდვილ გვარს.

თქვენ კი გთხოვთ, პატივცემულო რედაქცია, ამის გამო არ დამიბლოკოთ მასალა და ჩემი გულის ტკივილი თქვენს მკითხველებს გააცნოთ.

გიორგი მაკალათია,
თბილისელი პენსიონერი.

ექსპერტი

საბანკო დავალიანებებთან დაკავშირებული წინადადებები წინასაარჩევნოდ წამოწეული თემაა

წინასაარჩევნოდ პოლიტიკურმა სუბიექტებმა სხვადასხვა რაკურსით კიდევ ერთხელ წამოწიეს მოქალაქეთა საბანკო დავალიანებების საკითხი. ხელისუფლებამ, კერძოდ კი პრეზიდენტმა ბანკებს მეტი ლმობიერებისკენ მოუწოდა, ოპოზიცია კი ხელისუფლებასა და კომერციულ ბანკებს შეთანხმებულ მოქმედებაში ადანაშაულებს, რომლის შედეგიც „საბანკო დავალიანებებით მოქალაქეთა დაკაბალებაა". ოპოზიციის მხრიდან იყო წინადადებაც, რომ სახელმწიფომ მოქალაქეთა დავალიანებების გადახდა თავის თავზე აიღოს ან მოხდეს მათი ჩამოწერა.

ამ პრობლემასთან დაკავშირებით „მედიანიუსი" ეკონომიკის ექსპერტს მერაბ ჯანიაშვილს ესაუბრა.

— ეს არის, მხოლოდ და მხოლოდ, წინასაარჩევნოდ წამოწეული თემა, როგორც ოპოზიციის, ასევე ხელისუფლების მხრიდან და რეალურად არაფერს ველი. დღეს ამის გაკეთება წარმოუდგენელია. კრედიტების ჩამოწერის სურვილი რომ ჰქონოდათ, ამას გააკეთებდნენ 2008 წელს ომის შემდეგ, როცა ფორსმაჟორი იყო და გრანტები მივიღეთ. ახლა ამაზე საუბარი არარეალურად მიმაჩნია. ამასთან, მთლიანი კრედიტების ჩამოწერა არასამართლიანი იქნება, რადგან ცუდ გადამხდელებს ჩამოეჭრება, კარგ გადამხდელებს კი ჩვეულებრივად გადახდა მოუწევთ. მთავრობას რომ ეს პრობლემა აწუხებდეს, ჯერ კიდევ მაშინ ამოიღებდა ხმას, როცა საპროცენტო განაკვეთი 14-დან 20 პროცენტამდე გაზარდეს. მაშინ შესაბამისი სახელმწიფო სტრუქტურები არც კი ჩარეულან. ამან კიდევ უფრო დაამძიმა მევალეების მდგომარეობა. მათი უმეტესობა გაკოტრდა, ახლა კი იმაზე ფიქრი, არიქა, ვინმეს რამე ჩამოვაჭრათო, ძალიან გვიანია.

— მაგრამ ფაქტია, რომ ეს პრობლემა მწვავედ დგას. გავრცელებული ინფორმაციით, ბანკების შავ სიაში 300 ათასამდე ადამიანია მოხვედრილი, რაც ჩვენი ქვეყნის მოსახლეობის რაოდენობის გათვალისწინებით კოლოსალური ციფრია.

— ერთადერთი, რაც ამ ეტაპზე ეროვნულ ბანკს შეუძლია გააკეთოს, რეკომენდაციით მიმართოს ბანკებს, კრედიტორებთან დამოკიდებულება შეარბილონ და გადახდის სისტემა უფრო მოქნილი და შეღავათიანი გახადონ. შესაძლოა, გადავადების სისტემაზე უფრო დათანხდნენ, რადგან ბანკები დაინტერესებული არიან მეტი ჯარიმა დარიცხონ და მეტი შემოსავალი მიიღონ. შესაბამისად, თუ სესხის ამოღება გაჭიანურდება, მეტ ჯარიმას დააკისრებენ და მეტ შემოსავალს მიიღებენ.

— ერთ-ერთი ოპოზიციონერი პარლამენტარი გამოვიდა ინიციატივით, მოქალაქეების ბანკების მიმართ დავალიანება სახელმწიფომ ბიუჯეტიდან დაფაროსო. თქვენი აზრით, ამ ინიციატივის განხორციელება რამდენად რეალურია და სახელმწიფოს აქვს, როგორც ოპოზიცია ითხოვს, 1 მილიარდამდე ლარის გადახდის რესურსი?

—არა, ეს ნამდვილად არარეალური და განუხორციელებელია. ჯერ ერთი, არ მგონია, სახელმწიფოს ამის შესაძლებლობა ჰქონდეს და მეორეც, ეს ძალიან ცუდი ფაქტი იქნება ბანკებისთვისაც და მომხმარებლებისთვისაც. თუ სახელმწიფო მოქალაქეების ვალებს დაფარავს, ბანკები უფრო მეტ კრედიტებს გასცემენ, იფიქრებენ, რომ მათი ფული დაზღვეული იქნება, მოქალაქეებიც თავიდან აიღებენ უფრო მეტ კრედიტს, რადგან ისინიც იფიქრებენ, რომ სახელმწიფო კიდევ დაეხმარებათ, რაც ძალიან რთულ ვითარებას შექმნის.

— ათი ათასობით ადამიანის შავ სიაში ყოფნა ლოგიკურად ნიშნავს, რომ ბანკებს ძალიან დიდი ფული აქვთ ამოსაღები. ამ კრედიტების გაცემით მათ იზარალეს?

—კი არ იზარალეს, პირიქით, უფრო მეტი მოგება ნახეს, მათ გაჭიანურებული სესხები ხელსაც კი აძლევთ, რადგან უფრო მეტ ჯარიმას და პროცენტს აკისრებენ და ორმაგ და სამმაგ მოგებას ნახულობენ. მაგალითისთვის, ადამიანს პროცენტებიანდ გადასახდელი თუ ჰქონდა 150 ლარი, 300-400 ლარი ამოიღეს. ასე რომ, საკმაოდ დიდი მოგება ნახეს.

— ოპოზიცია ხელისუფლებას და ბანკებს ხშირად ადანაშაულებს შეთანხმებულად მოქმედებაში და აცხადებს, რომ უმსხვილესი ბანკების მეპატრონეები სწორედ რომ ხელისუფლების პირველი პირები ან მათი ნათესავები არიან, თუ ბანკებს გაცემული კრედიტებიდან თანხა, მოგების ჩათვლით, უკვე ამოღებული აქვთ და დარჩენილი თანხის ჩამოწერით არ იზარალებენ, შესაძლებელია თუ არა, წინასაარჩევნოდ, ქულების დასაწერად ხელისუფლებამ მათ ამ ჯარიმების ჩამოწერა მოსთხოვოს, თანაც ისე, რომ ბანკები არ დაზარალდნენ?

— გამორიცხული არ არის, რადგან უმსხვილესი სამი ბანკის მფლობელი მართლაც რომ ხელისუფლებასთან ძალიან დაახლოებული პირები არიან, თუმცა პრობლემა ისაა, რომ საქართველოში მხოლოდ ეს სამი ბანკი არ არის. თუ ჩამოწერის მოთხოვნაა, მაშინ ყველა ბანკს უნდა მოსთხოვონ, რაც ძალიან უხეში ჩარევა იქნება კერძო სექტორში. ეჭვი მეპარება, მთავრობამ ძალიანაც რომ მოინდომოს, რამე დააძალოს „პროკრედიტ ბანკს", რომელიც ძალიან ავტორიტეტული უცხოური ბანკია. ასეთი საქართველოში კიდევ რამდენიმე ბანკია.

ინფორმაცია

ბიძინა ივანიშვილს საქართველოს მოქალაქეობა არ აღუდგინეს

თბილისის სააპელაციო სასამართლომ არ დააკმაყოფილა ბიძინა ივანიშვილის სარჩელი საქართველოს მოქალაქეობის აღდგენასთან დაკავშირებით. მოსამართლე თეა ძიმისტარაშვილმა გადაწყვეტილება გუშინ გამოაცხადა. მისი თქმით, ძალაში რჩება საქალაქო სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება.

ბიძინა ივანიშვილს აღნიშნული განჩინების გასაჩივრება შეუძლია უზენაესი სასამართლოს ადმინისტრაციულ საქმეთა პალატაში.

როგორც მოსამართლემ განაცხადა, განჩინება ივანიშვილს 14 დღის ვადაში გადაეცემა, რის შემდეგაც განჩინების გასასაჩივრებლად 21 დღე ექნება.

ბიძინა ივანიშვილს და მის მეუღლეს, ეკატერინე ხვედელიძეს საქართველოს მოქალაქეობა, ივანიშვილის მიერ პოლიტიკაში მოსვლის თაობაზე გაკეთებული განცხადებიდან რამდენიმე დღეში ჩამოართვეს. მოგვიანებით, თბილისის საქალაქო სასამართლომ ივანიშვილის სარჩელი ნაწილობრივ დააკმაყოფილა და მოქალაქეობა ეკატერინე ხვედელიძეს აღუდგა.

ბიძინა ივანიშვილმა მის მიმართ საქალაქო სასამართლოს გადაწყვეტილება სააპელაციო სასამართლოში მიმდინარე წლის 21 იანვარს გაასაჩივრა და სარჩელის განხილვა ხუთი თვის შემდეგ დაიწყო.

გარდა ამისა, ივანიშვილს უარი ეთქვა ნატურალიზაციის გზით საქართველოს მოქალაქეობის მინიჭებაზეც.

კოალიცია „ქართული ოცნების" ლიდერის, ბიძინა ივანიშვილის ადვოკატები მიიჩნევენ, რომ სააპელაციო სასამართლოს კოლეგიამ ივანიშვილის სარჩელთან დაკავშირებით დაუსაბუთებელი გადაწყვეტილება გამოაცხადა. როგორც ადვოკატი ალექსანდრე ბარამიძე აცხადებს, მოსამართლემ არ დაასახელა არც ერთი მიზეზი, თუ რატომ ეთქვა უარი ივანიშვილს მოქალაქეობაზე. ადვოკატები აღნიშნულ განჩინებას პოლიტიკურ გადაწყვეტილებად აფასებენ.

ზაქარია ქუცნაშვილის თქმით კი, მისთვის დღევანდელი გადაწყვეტილება მოულოდნელი არ ყოფილა და ხელისუფლება დროს მაქსიმალურად აჭიანურებს, რათა ივანიშვილმა არჩევნებამდე მოქალაქეობის მიღება ვერ მოასწროს.

ადვოკატები გადაწყვეტილებას უზენაეს სასამართლოში გაასაჩივრებენ.

ალექსანდრე ბარამიძის განცხადებით, თუ უზენაესმა სასამართლომაც არ დააკმაყოფილა მათი სარჩელი, საქმე ევროსასამართლოში გადაინაცვლებს.

ინტერპრესნიუსი

საზოგადოების მოლოდინი, რომ დასავლეთისგან მისი რეაქცია იქნება არათანაბარი და არაკონკურენტული წინასაარჩევნო გარემოს გამო, საკმაოდ დიდია. ალაპარაკდება თუ არა დასავლეთი ამ ზეწოლაზე, რაც ოპოზიციის მიმართ ხორციელდება, ან დღევანდელზე უფრო მკაცრ განცხადებებს გააკეთებს თუ არა დასავლეთი, ამას სრული სიცხადით მხოლოდ არჩევნების შემდეგ ვნახავთ. სწორედ ამიტომ, საკმაოდ დიდი იყო მოლოდინი აშშ-ის ელჩის საქართველოში ჯონ ბასის განცხადებებისადმი.

ექსპერტები და პოლიტიკოსები თვლიან, რომ დიპლომატმა მათი მოლოდინი გაამართლა.

ექსპერტი სოსო ცისკარიშვილი მიიჩნევს, რომ ამ ეტაპზე დასავლეთის ტონი მკაცრი ვერ იქნება და ამას თავისი ახსნა აქვს.

სოსო ცისკარიშვილი: **„გამორიცხულია, რომ აშშ-ის ხელისუფლების წარმომადგენლებს, რომელთა ინტერესებშიც უნდა შედიოდეს სწორი ინფორმირებულობა ქვეყანაში მიმდინარე მოვლენების მიმართ, რამე ეშლებოდეთ და რაიმე არასანდო ინფორმაციია ჰქონდეთ. საბედნიეროდ, გავიდა ის დრო, როდესაც ყოფილი ელჩი, ბატონი ტეფტი, მოქმედებდა როგორც „ნაციონალური მოძრაობის" აქტივისტი. დღეს ყველა ინფორმაცია მიდის გადამოწმებული და აბსოლუტურად სანდო წყაროებიდან. ამიტომ, ერთია იცოდე და, მეორეა რეაგირებდე.**

რეაგირების პროცესი დასავლეთიდან და, უწინარესად, აშშ-სგან შეიძლება ჩაირთოს მაშინ, თუ თავად მოსახლეობის მცდელობა რეაგირებისა, იქნება უხეში ხერხებით უგულებელყოფილი და შეუძლებელი. ამიტომ, ნუ ვიჩქარებთ დასკვნების გამოტანას, თემები, რომელზედაც საუბრობს ამერიკის ელჩი ხელისუფლებასთან და ოპოზიციასთან, ცხადია, ხშირად ემთხვევა ერთმანეთს და დამოკიდებულება არის დიპლომატიური ფრაზეოლოგიებით გამოხატული.

შესაბამისად, ჩვენი მოლოდინი უნდა იყოს მოსახლეობის მიერ საკუთარი ფუნქციის და ვალდებულების შესრულების მიმართ და არა მოლოდინი იმისა, რომ ვიღაცა რაღაცას ეტყვის ჩვენს პრეზიდენტს, ის ამას მორჩილი მოწაფესავით მიიღებს და გაუჩინარდება".

„ქრისტიან-დემოკრატიული მოძრაობის" წევრი ლევან ვეფხვაძე თვლის, რომ თუკი დასავლეთი მწვავე განცხადებებს გააკეთებს, ამან შესაძლოა, ქვეყანაში ვითარება დაძაბოს კიდეც.

ლევან ვეფხვაძე: **„ერთი მხრივ, საქმე გვაქვს ძალიან რთულ პროცესთან, იმიტომ, რომ ამ შემთხვევაში საფრთხე არსებობს, რომ რადიკალიზაციამ მოიტანოს გარკვეული დაძაბულობა და ეს დაძაბულობა შეიძლება, შემდგომში გარკვეულ სამოქალაქო დაპირისპირებაში გადაიზარდოს".**

ჩვენ მიგვაჩნია, რომ გარკვეული მიუკერძოებელი არბიტრების არსებობა შეიძლება, პროცესის პოლიტიკური კალაპოტის შენარჩუნებისთვის გადამწყვეტი იყოს. ამიტომ, გრძელვადიანი დამკვირვებლების არსებობა ამ კუთხით ძალიან მნიშვნელოვანია. მათი დასკვნები, წინასწარი შეფასებები საზოგადოებას მისცემს საშუალებას, რომ გარკვეული მიუკერძოებელი შთაბეჭდილება შეუქმნას პოლიტიკურ პროცესებსა და საარჩევნო გარემოზე".

აშშ-ის ელჩმა რამდენიმე გზავნილი გააჟღერა, თუმცა ისეთი არაფერი უთქვამს, რის შესახებაც აქამდე არ მიუნიშნებიათ თუ პირდაპირ არ უსაბრიათ უცხოელ დიპლომატებს.

აშშ-ის მთავრობა მიმდინარე საარჩევნო პერიოდში საქართველოში კონკრეტულ პირს და კონკრეტულ პარტიას არ უჭერს მხარს, ელჩის თქმით, აშშ მხარს უჭერს ქვეყანას დემოკრატიული ინსტიტუტებისა და დემოკრატიის განმტკიცებაში.

„მე არაერთხელ აღმინიშნავს და ვფიქრობ, ამ შემთხვევაშიც ღირს განმეორება იმისა, რომ ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობა არ უჭერს მხარს კონკრეტულ პირს და პარტიას მიმდინარე საარჩევნო პერიოდში. ის დახმარების პროგრამები, რომელსაც აშშ-ის მთავრობა საქართველოში ახორციელებს, მიმართულია ამ ქვეყნის ხალხის ხელშესაწყობად, დემოკრატიული კულტურის გასაღრმავებლად, საქართველოს მოქალაქეებისთვის შესაძლებლობის მისაცემად, რომ თვითონ უკეთ შეძლონ დემოკრატიული ღირებულებების დამკვიდრება და წარმართვა, რათა საქართველოს მოქალაქეებს ჰქონდეთ შესაძლებლობა, თავად აირჩიონ საკუთარი მომავალი. უმთავრესი ამოცანაა, ხალხს ჰქონდეს გაზრდილი ნდობა დემოკრატიული პროცესებისადმი", — განაცხადა ჯონ ბასმა.

სოსო ცისკარიშვილი მიიჩნევს, რომ აშშ-ის ელჩმა დიპლომატიურ ენაზე თქვა ყველაფერი, რისი თქმაც კი შეიძლებოდა.

სოსო ცისკარიშვილი: **„ნათქვამია, გამეორება ცოდნის დედაა, ამიტომ ხელისუფლებას, რომელსაც პოლიტიკური გულმავიწყობა დასჩემდა და ყველაფერს ყოველთვის თავის სასარგებლოდ იგებს, სწორედ ასეთი ტიპის გამეორება სჭირდება ამერიკის ელჩისგან და სხვა პოლიტიკური სტრუქტურებისგან.**

ამერიკის ელჩს „არაფერის თქმა" უბრალოდ არ ძალუძს, ნებისმიერი მისი სიტყვა დიპლომატიური ტერმინოლოგიიდან უნდა გადმოვიტანოთ სამოქალაქო ტერმინოლოგიაში და ამ შემთხვევაში, საკმაოდ საინტერესო გახდება ის ფაქტი, რომ თუნდაც „მასთ ქერის" პროგრესულ ნაბიჯად აღიარებაში, რასაკვირველია, იგულისხმება, რომ დასაწყისი კარგია, მაგრამ ვნახოთ, რა ფორმატს მიიღებს კანონი საბოლოოდ.

კარგ მთქმელს კარგი გამგონი უნდა!

ანუ ხელისუფლებამ ჯონ ბასს კარგად უნდა დაუგდოს ყური

არავისთვის არ არის გაუგებარი, რომ არჩევნების დღეს მრავალი წლის მანძილზე ნანატრი ტელეკომპანიების გათიშვა მოსახლეობისთვის არც დემოკრატიასთან მივა ახლოს, არც ხელისუფლების რაიმე სიკეთესთან და წინასწარი დასტურია იმისა, რომ ხელისუფლება მზად არის, გააყალბოს არჩევნები და ამ გაყალბების შესახებ არ მიაწოდოს ინფორმაცია მოსახლეობას. ასეთი მაღალი რანგის დიპლომატის გამოსვლებში, როგორც წესი, უნდა ვეძებოთ შინაარსი სტრიქონებს შუა".

„თავისუფალი დემოკრატების" წევრი ვიქტორ დოლიძე ამბობს, რომ ჯონ ბასმა კიდევ ერთხელ ხაზი გაუსვა, რომ აშშ, მისი ადმინისტრაცია მხარს უჭერს ქართველ ხალხს და არა რომელიმე პარტიას ან პოლიტიკურ გაერთიანებას, რაც ძალზე მნიშვნელოვანია.

ვიქტორ დოლიძე: **„ეს ისედაც ვიცოდით ჩვენ, მაგრამ ამაზე აპელირებს სააკაშვილი, როცა ფიქრობს, რომ მთელი მსოფლიო მას უჭერს მხარს და მის ე.წ. დემოკრატიულ მთავრობას. ეს არის სრული ფარსი და ამიტომ ამ განცხადებას დიდი მნიშვნელობა ჰქონდა და რაც მთავარია, საუბარი ეხება თანაბარი პირობების შექმნას, საარჩევნო გარემოს ჩამოყალიბების თვალსაზრისით და ნათქვამია არა — ძალადობრივ ფაქტებს, არა — პოლიტიკური ნიშნით სამოქალაქო დაპირისპირების ელემენტებს და ა.შ. ამისი ამოკითხვა შეიძლება ამ განცხადებაში. ამას ვითხოვთ ჩვენც, „ქართული ოცნების" წარმომადგენლები და მეტს არაფერს, გარდა იმისა, რომ შეიქმნას თანაბარი პირობები ყველა პოლიტიკური ძალისათვის, რათა მიეცეთ საშუალება, წარმართონ ჯანსაღი წინასაარჩევნო კამპანია".**

„რესპუბლიკური პარტიის" წევრი ლევან ბერძენიშვილი თვლის, რომ აშშ-ის ელჩმა, ზუსტად ის თქვა, რასაც ელოდა საზოგადოება, რომ ამერიკა არავის არ უჭერს კონკრეტულად მხარს, არამედ მხარს უჭერს საქართველოს, რომ „მასთ ქერი" კარგია და ძალადობა არ უნდა იყოს. „მე ვფიქრობ, სწორედ ისეთი გამოსვლა იყო, როგორიც უნდა ყოფილიყო და როგორსაც ელოდა საზოგადოება", — ამბობს ლევან ბერძენიშვილი.

„კონსერვატიული პარტიის" ლიდერს ზვიად ძიძიგურს, როგორც ჩანს, ერჩივნა ამერიკელი დიპლომატი უფრო მკვეთრი ყოფილიყო. მისი შეფასებით, ჯონ ბასის განცხადება ძალიან ზოგადი იყო.

ზვიად ძიძიგური: **„აქ არ იყო რამე კონკრეტიკაზე საუბარი, ეტყობა, ჯონ ბასს წასვლის წინ მაინცდამაინც არ უნდა, რაიმე ფაქტებზე დაყრდნობით რაღაც შეფასებები გააკეთოს. თუმცა, ძნელია, არ დაეთანხმო იმაში, რომ აშშ კონკრეტულ პარტიებს და პიროვნებებს კი არა, მხარს უჭერენ დემოკრატიულ განვითარებას ქვეყანაში".**

ეს იყო ძალზე დიპლომატიური ბრიფინგი, ვფიქრობ, ადრინდელი განცხადებები, როდესაც ის კონკრეტულ საკითხებზე აქცენტებდა ხოლმე რეაგირებას, იყო გაცილებით უფრო მნიშვნელოვანი და საინტერესო საზოგადოებისთვის, ვიდრე ისეთი ზოგადი განცხადება. ზოგადი განცხადება ჩვენ შეიძლება ყოველდღე მოვისმინოთ ნებისმიერი დიპლომატიური ჯგუფის წარმომადგენლისაგან. ჩანს, არ უნდა, მისი წასვლა საქართველოდან მკვეთრი განცხადების ფონზე მოხდეს".

ჯონ ბასი პარლამენტში ინიცირებულ კანონპროექტსაც გამოეხმაურა და Must carry-ს პრინციპის დანერგვასთან დაკავშირებით, მას მნიშვნელოვან, კონსტრუქციულ და წინ გადადგმულ ნაბიჯად მიიჩნევს.

როგორც ელჩმა განაცხადა, კანონპროექტი ზრდის მოსახლეობისთვის ინფორმაციის ხელმისაწვდომობასა და ხელს უწყობს თანაბარი საარჩევნო ველის არსებობას.

„რაც შეეხება კანონის მოქმედების ვადებს, ეს განხილვის თემაა და მასზე საუბარი უნდა გაიმართოს. თუმცა, თუ ეს კანონი პარლამენტში მიღებული იქნება, ის ხელს შეუწყობს მოსახლეობის ხელმისაწვდომობას ინფორმაციაზე, მათ ექნებათ საშუალება, გააკეთონ არჩევანი, შესაბამისად ამგვარი კანონის მიღება მნიშვნელოვანი კონსტრუქციული, წინ გადადგმული ნაბიჯია", — აღნიშნა ჯონ ბასმა.

როგორც ზვიად ძიძიგური ამბობს, წინ გადადგმული ნაბიჯი რა თქმა უნდა, არის.

ზვიად ძიძიგური: **„ჩვენც ასე შევაფასეთ, მაგრამ გააჩნია, წინ რამხელა ნაბიჯს გადადგამ. როცა სიკეთისკენ დგამ მოკრძალებულ ნაბიჯს, ამას სჯობს, სიკეთისკენ გადადგა დიდი და ზორბა ნაბიჯი, ეს არის ძალიან ძუნწად გადადგმული ნაბიჯი კეთილი საქმისაკენ ხელისუფლების მხრიდან. რას ნიშნავს, რომ სამოცი დღის განმავლობაში აქვს უფლება ადამიანს, მიიღოს ინფორმაცია და არა მუდმივად? იმ სამოც დღესაც რომ ამბობენ, სანამ შემაჯამებელი ოქმი არ გამოქვეყნდება, არჩევნების პერიოდია.**

კიდევ ერთი — თბილისის გარეთ ინფორმაციას მხოლოდ 31 % მიიღებს, დანარჩენი - 69% ისევ იმ წყვდიადში დარჩება, რა წყვდიადშიც არიან დღესდღეობით. ეს საკმაოდ დასაფიქრებელია. პრაქტიკულად, 100% -ით გადადგმული ნაბიჯი, გადაიქცა 31 % -ად, აი, ეს არის რეალობა, რომელშიც ჩვენ ვიმყოფებით და ალტაცებისგან ხტუნვას ვერ დავიწყებთ ხელისუფლების მხრიდან ასეთი ნაბიჯის გადადგმის გამო".

ყველაზე მთავარი კი რაც ამერიკელმა დიპლომატმა გვამცნო ის არის, რომ ივლისის შუა რიცხვებში საქართველოს IRI-ს და NDI-ს გრძელვადიანი სადამკვირვებლო მისიები ეწვევა.

ცნობილია, რომ IRI-ს ეყოლება როგორც გრძელვადიანი, ისე მოკლევადიანი დამკვირვებლები როგორც აშშ-დან, ისე — ევროპიდან. 18 ივლისს ისინი საქართველოში ჩამოვლენ, მათ გარკვეული ინსტრუქტაჟი ჩაუტარდებათ, 21 ივლისს კი რეგიონებში მათი გადანაწილება მოხდება. ეს დამკვირვებლები წარმოდგენილნი იქნებიან აჭარაში, სამეგრელოში, იმერეთში, ქვემო ქართლში, სამცხე-ჯავახეთსა და კახეთში. ისინი ქვეყნის მასშტაბით გადანაწილდებიან, ორი ჯგუფი კი თბილისში იმუშავებს. გრძელვადიანი დამკვირვებლები მოსამზადებელ სამუშაოებს ჩაატარებენ და მოკლევადიანი დამკვირვებლებისთვის, რომლებიც არჩევნებამდე ცოტა ხნით ადრე ჩამოვლენ.

სოსო ცისკარიშვილი: **„იმის გამო, რომ რომელიღაც ქართულმა კომპანიამ NDI-ს და IRI-ს სახელით გაკეთებული გამოკითხვების შედეგები საკმაოდ საეჭვო გახადა, არ შეიძლება ამ ორგანიზაციების მიმართ მუდმივად კრიტიკული განწყობა არსებობდეს. ეს ინსტიტუტები სამართლიანობის დაცვით არიან დაკავებულნი და არა რომელიმე ქვეყნის რომელიმე პოლიტიკოსის მიმართ სიმპათიების დაფიქსირებით, თუმცა მათთან მუშაობა არ უნდა იყოს ისე, როგორც ეს ადრე ხდებოდა - სახელისუფლებო სტრუქტურებს ექსკლუზიური უფლება რომ ჰქონდათ. ადამიანი ადამიანია, ჩამოსული ოკეანისგაღმა ტერიტორიებიდან სტუმარიც გახლავთ გარდა დამკვირვებლისა, ამიტომ, მუდმივად „ნაციონალური მოძრაობის" მასპინძლობა აღარ უნდა იყოს მისაღები. შესაძლოა, არასამთავრობო სექტორმა მოამზადოს საქართველოში ქცევის კოდექსი ასეთი ადამიანებისთვის, რომლებიც პირველად ხვდებიან ასეთ თავბრუდამხვევ მასპინძლებთან. ასეთ შემთხვევაში უფრო სანდო იქნება მათი საქმიანობა საქართველოში"**

ვიქტორ დოლიძე მიიჩნევს, რომ NDI, IRI ნებისმიერი ამერიკული თუ ევროპული ორგანიზაციები, რომლებიც ჩამოვლენ და რაც უფრო დიდხანს დარჩებიან საქართველოში, მხოლოდ და მხოლოდ კარგია და ამ ნაბიჯს მხოლოდ მიესალმებიან.

ზვიად ძიძიგური თვლის, რომ ყველა საერთაშორისო დამკვირვებელი, ვინც მიიღებს მონაწილეობას არჩევნების მონიტორინგში, ძალიან მნიშვნელოვანია, თუმცა მნიშვნელობა აქვს, რამდენი ხნით ადრე ჩამოვლენ და რამდენად აქტიურები იქნებიან.

„ვფიქრობ რომ წლევანდელი არჩევნები იქნება განსაკუთრებული იმ კუთხით, რომ იქნება ძალიან ბევრი საერთაშორისო დამკვირვებელი, ვინაიდან ხელისუფლებასაც აქვს მოთხოვნა ასეთი მიმართულებით, ოპოზიციასაც და თვითონ ევროსტრუქტურების წარმომადგენლებსაც, რაც ძალიან კარგია", — ამბობს ძიძიგური.

ლევან ბერძენიშვილი: **„ყველა სადამკვირვებლო მისია, NDI იქნება ეს IRI თუ რომელიმე საერთაშორისო ორგანიზაციის მისია, კონკურენტულ რეჟიმში იმუშავებს და ძალიან ბევრი ერთმანეთსაც დააკვირდება. რაც მეტი დამკვირვებელი იქნება, მეტი იქნება გარანტია იმისა, რომ სადამკვირვებლო მისიები თავის ფუნქციებს შეასრულებენ, მაგრამ მთავარი არის, როგორ მოვაწყობთ სადამკვირვებლო მისიას ჩვენ, ქართველები, ქართული არასამთავრობო ორგანიზაციები, ჩვენი, ქართველი მოქალაქეები როგორ მიიღებენ ამაში მონაწილეობას. დარწმუნებული ვარ რომ 2012 წლის არჩევნები იქნება ყველაზე უფრო ფართოდ დაკვირვებული არჩევნები, რაც კი ყოფილა ოდესმე საქართველოში".**

კითხვა დაისვა იმ ძალადობასთან დაკავშირებით, რასაც ოპოზიციის მიმართ ახორციელებს ხელისუფლება, თუმცა ბასმა პირდაპირ პასუხს თავი აარიდა და უპასუხა, რომ ამ თემებზე ორივე მხარესთან, ხელისუფლებასთანაც და ოპოზიციასთანაც მიმდინარეობს საუბრები. როგორც ლევან ბერძენიშვილი მიიჩნევს, დიპლომატს უფრო მეტის თქმა არ შეუძლია. **„თავისთავად ის ფაქტი, რომ აშშ-ის ელჩი ლაპარაკობს იმაზე, რომ ცალკეული ძალადობის ფაქტები არ უნდა იყოს არჩევნებზე, სრულიად საკმარისია. ჯონ ბასი არ არის არც ოპოზიციის და არც ხელისუფლების მედროშე. ის არის დიპლომატი. ამიტომ ხელისუფლება თუ კარგად დაუგდებს ყურს, რას ეუბნებიან, იქ ყველაფერი ითქვა",** — ამბობს ბერძენიშვილი.

მარიამ თოდაძე,

For.ge

განსჯა

ოქტომბერში ბევრი რამ შეიცვლება

საქართველოში საპარლამენტო არჩევნებამდე მიმდინარე პროცესების თავისებურებებზე და ამ პროცესებზე დასავლეთის დამოკიდებულებაზე, ასევე იმაზე, სავარაუდოდ, როგორ იმოქმედებს რუსეთი სირიაში ვითარების კიდევ უფრო გამწვავების შემთხვევაში, **„ინტერპრესნიუსი“** პოლიტიკურ მეცნიერებათა დოქტორს **ზურაბ აბაშიძეს** ესაუბრა.

— ცოტა ხნის წინათ ხელისუფლება „მასთ ქერის“ ამოქმედებას კატეგორიულად ეწინააღმდეგებოდა, მაგრამ ამჯერად პარლამენტის სპიკერმა დავით ბაქრაძემ საპირისპირო განცხადებები გააკეთა. რას შეიძლება უკავშირდებოდეს ამ საკითხში ხელისუფლების პოზიციაში ცვლილება? და კიდევ, რას შეიძლება ნიშნავდეს „მასთ ქერის“ პრინციპის მხოლოდ საარჩევნო პერიოდში მოქმედება?

— წინასაარჩევნო პერიოდში და, ზოგადად, საზოგადოებას ყველა სატელევიზიო არხზე შეუზღუდავად რომ უნდა მიუწვდებოდეს ხელი, ამაზე დიდი ხანია ჩვენში მიმდინარეობს საუბარი. კარგა ხანია, რაც გავიგეთ ტერმინებიც „მასთ ქერი“ და „მასტ ოფერი“. რამდენადაც ვიცი, სპეციალისტთა ჯგუფმა, ლაშა ტუღუშის მეთაურობით, წელიწადზე მეტია, შეიტანა პარლამენტში მთელი პაკეტი მედიასთან დაკავშირებით, სადაც ბევრი საინტერესო მოსაზრებაა ჩადებული. ამ ცვლილებების აუცილებლობაზე დასავლელი კოლეგებიც ინტენსიურად საუბრობენ. მაგრამ, ხელისუფლებამ რაციონალური რეაგირება მხოლოდ მას შემდეგ მოახდინა, რაც „აირია მონასტერი“. ამ თემაზე ბაქრაძის განცხადებამდე საქმე წინ არ იძროდა. ოპოზიციაც იძულებული გახდა, ეფიქრა გამოსავალზე და ემოქმედა კიდეც. ხელისუფლებას რომ დროულად გადაედგა ეს ნაბიჯი, ბევრ უსიამოვნებას თავიდან ავიცილებდით და იმის განცდაც ცოტა ნაკლებად გვექნებოდა, რომ ოპოზიციას ყველანაირად ჩაგრავენ. ივანიშვილის დაჯარიმებითა და მისი ქონების დაყადაღებითაც ხელისუფლებამ წამგებიან მდგომარეობაში ჩაიგდო თავი.

ახლა კი პარლამენტის სპიკერის განცხადება საზოგადოების დიდმა ნაწილმა აღიქვა, როგორც იძულებითი ნაბიჯი ხელისუფლების მხრიდან. თუმცა, როგორც იტყვიან, სჯობს გვიან, ვიდრე არასდროს და კარგი იქნება თუ ამ საკანონმდებლო ინიციატივას პარლამენტი დროულად მიიღებს. ისე, თუ ეს ნორმა არჩევნების შემდეგაც იმოქმედებს, ნამდვილად არ გვაწყენს. მაგრამ, მოდით ჯერ წინასაარჩევნო პერიოდზე ვიფიქროთ და გზის შემდგომი მონაკვეთიც მერე გამოჩნდება. ოქტომბერში ბევრი რამ შეიცვლება, იმედი მაქვს უკეთესობისკენ. მთავარია, ჩამოყალიბდეს ისეთი პოლიტიკური ბალანსი, როდესაც ერთი მხარე ვერ მოირგებს სრულად ხელისუფლებასა და კანონს.

— ექსპერტთა უმრავლესობის აზრით, ხელისუფლების გააქტიურებული რეპრესიული მანქანის შეჩერება მხოლოდ დასავლეთს შეუძლია, მაგრამ აშკარაა, რომ კვალიფიციურ იურისტთა შეფასებით, ქართული თემიდის უკანონო გადაწყვეტილებებზე ვაშინგტონი და ბრიუსელი რეაგირებას ან არ აპირებენ ან დუმილს ამჯობინებენ. რას უნდა ნიშნავდეს დასავლეთის მიერ არჩევნების შედეგებთან პირდაპირ დაკავშირებული თემებისადმი ხელისუფლების მხრიდან საეჭვო კანონიერების ქმედებებზე რეაქციის არქონა?

— არც ვაშინგტონის ადმინისტრაცია და არც ბრიუსელი არ არის საბჭოთა კომპარტიის „ცეკა“. დასავლეთი გვეხმარება პოლიტიკურად, ფინანსურად, რჩევებით, გვიგზავნიან სპეციალისტებს, გვაქებენ სასიკეთოდ გადადგმული ნაბიჯებისთვის და გვაკრიტიკებენ შეცდომებისთვის. უფრო მეტიც, იციან რა ჩვენი საზოგადოების მოთხოვნა ქვეყნის ცხოვრებაში მეტი ჩართულობის თაობაზე, დასავლეთის დიპლომატები, ელჩები ზოგჯერ იმაზე მეტსაც აქტიურობენ, ვიდრე საყოველთაოდ მიღებული პრაქტიკაა. ჩვენ არაერთხელ მოგვისმენია ამერიკისა და ევროპელი ელჩების საკმაოდ პრინციპული განცხადებები. განა აშშ-ის ელჩი არ საუბრობს მედიის თავისუფლებაზე, სასამართლოს მიუკერძოებლობაზე, ბიზნესის პირობებზე და ა.შ.? ეს მათთვის იოლი საქმე არ არის, ისინი დიპლომატები არიან! მაგრამ, ვიმეორებ, ეს ჩვენი სურვილის საპასუხოდ ხდება. მეტს რას ველით: მოხსნან რომელიმე ხელისუფალი არ დაშალონ პარლამენტი? ჩვენ დამოუკიდებელი ქვეყანა ვართ, ერთხელ და სამუდამოდ უნდა შევეგუოთ ამ აზრს.

საერთოდ კი, მერწმუნეთ, რომ არა დასავლეთის მტკიცე პოზიცია მომავალ არჩევნებთან დაკავშირებით, საწუწუნო და საპროტესტო გაცილებით მეტი გვექნებოდა.

— ხშირად გაიგონებთ მტკიცებას, რომ სააკაშვილის საშუალებით აშშ კავკასიაში თავის სტრატეგიულ ინტერესს აკმაყოფილებს და მისთვის საქართველოში დემოკრატიის დონე და ხარისხი მეათეხარისხოვანი საკითხია. თქვენი აზრით, რამდენად საფუძვლიანია ამგვარი მტკიცება?

— ჩემი აზრით, ამგვარი მტკიცება უსაფუძვლო და არასამართლიანიცაა. აშშ გლობალური ინტერესების მქონე სახელმწიფოა. ამგვარად, მას ინტერესები აქვს, კერძოდ, სამხრეთ კავკასიაშიც. ამ ინტერესების დასაცავად მას სჭირდება იმ ფასეულობების დამკვიდრება, რომლებიც მისი მთავარი პოლიტიკური იარაღია. ეს გახლავთ დემოკრატია. „ცივი ომისა“ და საბჭოთა კავშირთან სამკვდრო-სასიცოცხლო დაპირისპირების პირობებში ვაშინგტონი იძულებული იყო, თვალი დაეხუჭა ამა თუ იმ ქვეყანაში ადამიანის უფლებების დარღვევებზე და ზოგჯერ მხარი დაეჭირა ანტიდემოკრატიული რეჟიმებისთვის. მაგრამ „ცივი ომის“ დამთავრების შემდეგ დემოკრატია და დემოკრატიზაცია იმ აუცილებელ პირობად იქცა, რასაც აშშ და ევროპის ქვეყნები ითხოვენ მათი პარტნიორებისგან. განსაკუთრებით ეს ეხება იმ ქვეყნებს, რომლებსაც ნატოსა და ევროკავშირში გაწევრების ამბიცია აქვთ. თუკი რომელიმე ჩვენს მეზობელს ნატოში გაწევრების სურვილი არ აქვს, მის მიმართ დემოკრატიის მოთხოვნებიც უფრო მოკრძალებულია. საქართველომ კი — ალიანსის წევრობის ასპირანტმა — უნდა მოინდომოს და დაუახლოვდეს ამ კრიტერიუმებით პოლონეთს, ბალტიის ქვეყნებსა თუ პორტუგალიას. ამ თვალსაზრისით არანაირ შეღავათს არ უნდა ველოდოთ.

— გარდა ამისა, კიდევ რა უნდა ითქვას ან ვინ უნდა მოგვმართოს, რათა ვირწმუნოთ დასავლეთის გულახდილობა დემოკრატიის განმტკიცების თაობაზე? განა ამაზე არ ისაუბრეს აშშ-ის პრეზიდენტმა, სახელმწიფო მდივანმა, ევროპის ლიდერებმა, მაღალი რანგის დიპლომატებმა და მოღვაწეებმა?

— ექსპერტთა ნაწილი მიიჩნევს, რომ ამ ეტაპზე სააკაშვილი ვაშინგტონისა და მოსკოვის ინტერესებში თანაბრად ჯდება. აშშ-ს მიაჩნია, რომ იგი სამხრეთ კავკასიაში თავის მოკლევადიან სტრატეგიულ ინტერესებს აკმაყოფილებს, ხოლო მოსკოვი იმ დროს ელოდება, როცა საქართველოში ანტიდასავლური და ანტიამერიკული განწყობები პიკს მიაღწევს. ნათელმხილველობა არ სჭირდება იმას, რომ სააკაშვილის სავარაუდო გაპრემიერ-მინისტრება ქართული საზოგადოების საკმაოდ დიდ ნაწილში ანტიდასავლურ და ანტიამერიკულ განწყობებს საგრძნობლად გაზრდის, რაც ოფიციალური თბილისის დასავლური ვექტორის დისკრედიტაციას გამოიწვევს. ეს კი სწორედ ისაა, რაც კავკასიაში მოსკოვს, ვაშინგტონთან შედარებით, გრძელვადიან პერსპექტივაში უპირატესობას მიანიჭებს. ძნელი დასაჯერებელია, რომ ეს ამერიკაში არ ესმოდეთ....

გულახდილად გეტყვით, საზოგადოებისთვის და პირადად ჩემთვისაც საკმაოდ დამამცირებლად მიმაჩნია გაუთავებელი კითხვები იმის თაობაზე, ისურვებს თუ არა ბ-ნი სააკაშვილი გაპრემიერებას. გირჩევთ, გაესაუბროთ ფსიქოლოგს და იგი აგიხსნით, თუ რა შეიძლება იმალებოდეს ამ ერთი და იგივე კითხვების უკან. არ გვპასუხობს ეს კაცი და სანამ უნდა ვიმარჩიელოთ გვირილით ხელში: „წავა, არ წავა...“? ჩვენ თვითონ უნდა გავაკეთოთ არჩევანი! მეტი გააზრებული პასუხისმგებლობა უნდა იგრძნოს თითოეულმა ჩვენგანმა ქვეყნისა და ხელისუფლების ბედ-იღბალზე.

რაც შეეხება დასავლეთს, დარწმუნებული ვარ, მათი პრინციპული რჩევაა ჩვენი პრეზიდენტის მიმართ, არ გაიმეოროს პუტინის შეცდომა. თუკი ამ შეცდომას არ დაუშვებენ, სააკაშვილი პირველი პრეზიდენტი იქნება დამოუკიდებელი საქართველოს ისტორიაში, რომლის დროსაც ხელისუფლება არჩევნების გზით შეიცვლება. ამას ხალხი და ისტორია აუცილებლად დააფასებს.

კობა ბენდელიანი

ოპოზიცია

ჯონდის სვლა — ვალების გამოსყიდვის კანონპროექტი

„თუკი ხელისუფლება ჩვენს პროექტს არ მიიღებს, ოპოზიცია საპარლამენტო არჩევნებში გამარჯვების შემთხვევაში, მას აუცილებლად განახორციელებს“, — საქმე ეხება მეტად მომგებიანი თემის გააქტიურებას ჯონდი ბაღათურიას მხრიდან. ოპოზიციონერი დეპუტატი სახელმწიფოს პრობლემური საბანკო დავალიანებების — დაახლოებით 700 მილიონი ლარის — გამოსყიდვას სთავაზობს.

თითქმის მთელი საქართველოს მოსახლეობას ბანკის ვალი ახრჩობს. ასე რომ, რაც არჩევნები მოახლოვდება ჯონდის კანონპროექტი პოპულარობას მით უფრო მოიხვეჭს.

„ქართული დასის“ მიერ მომზადებული პროექტის მიხედვით, ბანკები სანაცვლოდ ვალდებულნი იქნებიან, სახელმწიფო ბიუჯეტიდან მიღებული ინექცია, სოფლის მეურნეობაში იაფი კრედიტებისა და სადაზღვევო პროდუქტის სახით გასცენ. დეპუტატის გათვლებით, სოფლის მეურნეობაში 700 მილიონი ლარის დაბანდების შედეგად ნახევარ მილიონამდე სამუშაო ადგილი შეიქმნება.

„მას შემდეგ, რაც სახელმწიფო ბანკებისგან ვალებს გამოისყიდის, მოქალაქეები და კომპანიები ანგარიშვალდებული მის წინაშე იქნებიან. სახელმწიფოს შეუძლია, ვალების გადახდა გადაავადოს, ან მოქალაქეებს აჩუქოს, ეს უკვე მთავრობის გადასაწყვეტია“, — აცხადებს „ქართული დასის“ ლიდერი.

რაც შეეხება სახელმწიფო ბიუჯეტიდან 700 მილიონი ლარის აკუმულირების საკითხს, ბაღათურიას თქმით, ბიუჯეტში არამიზნობრივი ხარჯების შემცირება ვალების გამოსყიდვისთვის საკმარისი იქნება. როგორც დეპუტატი აცხადებს, პრეზიდენტის და თანამდებობის პირთა სამივლინებო ხარჯებზე, ლაზიკაში იუსტიციის სახლის, ქუთაისში პარლამენტის და თბილისში პრეზიდენტის რეზიდენციის მშენებლობებზე მილიონობით ლარი დაიხარჯა და იხარჯება.

„თუკი ხელისუფლება ჩვენს პროექტს არ მიიღებს, ოპოზიცია საპარლამენტო არჩევნებში გამარჯვების შემთხვევაში, მას აუცილებლად განახორციელებს“, — დასძინა ბაღათურიამ.

მანვე აღნიშნა, რომ პროექტის შესახებ კონსულტაციები პარლამენტის თავმჯდომარესთან, პრემიერ-მინისტრთან, ფინანსთა მინისტრთან, ეროვნული ბანკის წარმომადგენლებთან და ეკონომიკის ექსპერტებთან გამართა და „არც ერთი კრიტიკული შენიშვნა არ გამოთქმულა“.

სამაგიეროდ, დეპუტატის ინიციატივასთან დაკავშირებით შენიშვნები აქვს საქართველოს ბანკების ასოციაციას. ჯონდის გათვლებსა და გეგმას იქ ერთობ ეჭვით უყურებენ. ბანკების ასოციაციის პრეზიდენტის ზურაბ გვასალიას თქმით, 2011 წლის ივლისის მდგომარეობით, კომერციული ბანკების მიერ გაცემული ვადაგადაცილებული სესხების მოცულობამ 174.5 მილიონი ლარი შეადგინა.

„საიდან მოიტანა 700 მილიონი ლარი, როცა საკრედიტო პორტფელის 5 პროცენტს არ ასცილებია ვადაგადაცილებული და დაუბრუნებელი სესხები? ასე რომ მოხდეს, ქვეყანას დააქცევს ინფლაცია. 700 მილიონად გამოისყიდოს სახელმწიფომ და მერე ბანკები აიძულოს დაბალპროცენტიანი სესხები გასცენ და მიმართულებებიც კი განუსაზღვროს? რა უბედურებაა ეს? ეს არის ხელოვნური ჩარევა იმ პროცესში, სადაც ჩარევაც არ შეიძლება“, — განაცხადა გვასალიამ.

ეკონომისტი დავით ნარმანია კი თვლის, რომ ჯონდი ბაღათურიას ინიციატივა, განხორციელების შემთხვევაში, ცხოვრებას შეუმსუბუქებდა როგორც ათასობით კრედიტორს, ასევე მსესხებელ ბანკებსაც, რომლებიც გაცემული თანხის უკან დაბრუნებას ვერ ახერხებენ, მაგრამ ყოველივე ამის მიუხედავად, ნარმანიას თქმით, მთავრობას მაინც არ აქვს უფლება საბიუჯეტო სახსრები კერძო სუბიექტთა ურთიერთობის მოსაწესრიგებლად გამოიყენოს.

გიორგი ბექაური,
For.ge

ინფორმაცია

„ლეიბორისტები“ დახმარებას ითხოვენ

„საქართველოს ლეიბორისტული პარტია“ მოქალაქეებს შემოწირულობის სახით დახმარებას სთხოვს. ამის შესახებ პრესკონფერენციაზე „ლეიბორისტული პარტიის“ პოლიტიკურმა მდივანმა გიორგი გუგავამ განაცხადა.

— ტოტალური პოლიტიკური ვაჭრობის, სულწაწყმედილთა სარფიანი ყიდვა-გაყიდვის პირობებში, როგორც საჯაროდ გამოქვეყნებული დოკუმენტებით გახდა ცნობილი, ლეიბორისტული პარტია ერთადერთია, ვისაც არავისგან შემოწირულობა არ მიუღია, რადგანაც არ ვიყიდებით, გარედან არ ვიმართებით და ერთგულად ვემსახურებით ხალხს. მივმართავთ ჩვენს მოქალაქეებს, ვისთვისაც ღირებულია ერთგულება, ეროვნულობა და სოციალური სამართლიანობა, დაეხმარეთ პარტიას, შემოიტანეთ შემოწირულობა, რათა ერთიანი ძალისხმევით დავამარცხოთ უსამართლობა, — განაცხადა გუგავამ.

მისივე თქმით, ამ ღონისძიების კონკრეტული რეკვიზიტები უახლოეს ხანში გამოცხადდება.

ინტერპრესი

პრობლემა

ნაშენი რომ საიმედო იყოს

თავიდანვე უნდა შევუთანხმდე მკითხველს იმის შესახებ, რომ არ მივტირი კომუნისტურ წყობას, ბევრ რამეში კი ვხედავ მის უპირატესობას და ამის დამალვას არ ვაპირებ.

საუბარი მშენებლობასა და კომუნალურ მეურნეობაზე მექნება.

ვიწყებ იმის ჩამოთვლით, თუ რამდენი სოლიდური სახელმწიფო ორგანიზაცია, საპროექტო-საძიებო და სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი ემსახურებოდა მშენებლობას. ესენი იყვნენ: მშენებლობის, სასოფლო მშენებლობის, საშენ მასალათა მრეწველობის, საავტომობილო გზების, კომუნალური მეურნეობის, წყალთა მეურნეობის სამინისტროები, „საქმონტაჟსპეცმშენის“ და „საქსოფლელექტრომონტაჟის“ მთავარი სამმართველოები, „საქჰიდროენერგომშენის“ ტრესტი, „ელვატორმშენის“ ტრესტის საქართველოს ფილიალი, „ცენტროსოიუზის“ საქართველოს სამშენებლო ტრესტი „კოოპმშენი“, საკავშირო სამშენებლო-სამონტაჟო ტრესტ „მეტალურგმშენის“ საქართველოში (რუსთავსა და ზესტაფონში) მოქმედი ორი ძლიერი სამმართველო, რუსთავის ამწემშენებელი ქარხანა, რესპუბლიკური გაერთიანება „საქკოლმშენი“, კომუნალური მეურნეობის სამინისტროს ტრესტი „საქკომუნმრემმშენი“, კვების მრეწველობისა და ჯანმრთელობის დაცვის სამინისტროთა დაქვემდებარებაში მყოფი სამშენებლო-სარემონტო ტრესტები, თბილისის საქალაქო საბჭოს აღმასკომის დაქვემდებარებაში მყოფი „ინჟმშენის“ ტრესტი, „თბილმეტრომშენისა“ და „ამიერკავკაზტრანსმშენის“ ტრესტები, „ხიდმშენის“ სამმართველო. ამ ჩამონათვალში არ შედის ზოგი სხვა სამინისტროსა და უწყების დაქვემდებარებაში მყოფი, შედარებით ნაკლები სიმძლავრის მქონე სამშენებლო და სარემონტო ორგანიზაციები, რომლებიც არცთუ მცირე როლს ასრულებდნენ კუთვნილი დარგების გამართულ მუშაობაში.

არანაკლებად ფართო იყო საკანონმდებლო, საკონტროლო-სამეთვალყურეო, საპროექტო და სამეცნიერო-კვლევითი ორგანიზაციების ქსელი. რომ აღარაფერი ვთქვათ ზემონახსენებ სუფთა სამშენებლო სამინისტროებზე, დღეს ქართველ მშენებლებს, საერთოდ კი მშენებლობის სწორ მართვას, შესამჩნევად აკლია მშენებლობის სამინისტრო, „სახმშენის“ სახელმწიფო კომიტეტი და კაპიტალური მშენებლობის მთავარი სამმართველო. ამათგან თუნდაც ერთ-ერთი, სათანადოდ შემუშავებული კომპლექსური ფუნქციებით, ქვეყანაში სამშენებლო საქმიანობას დიდად მოაწესრიგებდა.

კავკასიაში მოძალებულ-მოხშირებულმა სტიქიურმა მოვლენებმა, მათ შორის სეისმურმა, როგორც ყველაზე საყურადღებომ, პრობლემების წინაშე დააყენა არსებულ შენობა-ნაგებობათა მდგრადობის უზრუნველყოფისა და სამშენებლო პროექტირების საკითხები. ასეთ სიტუაციაში ზავრიევის სამშენებლო მექანიკისა და სეისმომედეგობის სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის გაძლიერება უფრო ლოგიკური იქნებოდა, ვიდრე იმ მდგომარეობამდე მიყვანა, როგორშიც ხსენებული ინსტიტუტი ამჟამად იმყოფება. არა და, მის მიღწევებს მთელ საბჭოთა კავშირსა და ზოგ საზღვარგარეთის ქვეყანაშიც იცნობდნენ და აფასებდნენ.

მეტ ყურადღებას იმსახურებს სამშენებლო წარმოების (მათ შორის, უსაფრთხოების ტექნიკისძ წესების დაცვა, სამშენებლო კონსტრუქციების, ნაკეთობათა, ინერტული მასალების და, რა თქმა უნდა, ცემენტის, სახელმწიფო სტანდარტების შესაბამისობის საკითხი. სიტყვამ მოიტანა და აქვე ვიტყვი – მოსაწესრიგებელია სახელმწიფო სტანდარტებიც. ამის მიღწევა კი მხოლოდ და მხოლოდ სამშენებლო წარმოების პროცესისა და საშენ მასალათა ხარისხიანობის მაკონტროლებელი ორგანიზაციების მეშვეობით შეიძლება. ჩვენთან კი აღარც „არქმშენინსპექცია“ და კაპმშენებლობის მთავარი სამმართველო ასრულებს ამ მხრივ თავის ფუნქციებს და არც საშენ მასალათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტის სასარგებლო საქმიანობისთვის მზადყოფნის გამოყენება ხდება. პირადად ვარ იმის მოწმე, რომ ერთ საკმაოდ სერიოზულ სამშენებლო ობიექტზე ბეტონის მარკის გამოსაცდელი „კუბიკები“ ან საერთოდ არ მზადდებოდა, ან მათი გამოცდის შედეგი (ხშირად უარყოფითიძ ობიექტზე მოდიოდა მაშინ, როდესაც ბეტონის ნარევის საცდელი მოცულობა უკვე „ჩადებული“ იყო კონსტრუქციაში, ან კიდევ რკინაბეტონის იმ მონოლითური ფილების დაბეტონებისას, რომლებზეც შემდეგში მძიმეწონიანი ავტოტრანსპორტის მოძრაობა იყო პროექტით გათვალისწინებული, ზედაპირული ვიბრატორები საერთოდ არ გამოიყენებოდა, ხოლო სიღრმითი ვიბრატორი მხოლოდ ერთი კომპლექტი იყო ობიექტზე. დაბეტონებული ფილის ქვედა სიბრტყეზე გაჭიმული ზონის მზიდი არმატურა ჩანდა, არ იყო დაცული შედუღებით ან მავთულით არმატურის დამაგრების წესი. მსგავსი შემთხვევები მშენებლობაზე ხშირია, რასთან დაკავშირებითაც გახშირდა არასასურველი შედეგებიც.

საერთოდ, ობიექტზე იშვიათად შეხვდებით საავტორო ან ტექნიკური ზედამხედველობის ჟურნალს.

აქ ჯერ საუბარი არ გვქონია საქართველოში მოქმედ საპროექტო ორგანიზაციებზე, რომელთა წარმატებები მთელ საბჭოთა კავშირს, ზოგჯერ კი საზღვარგარეთის ქვეყნებსაც სწვდებოდა. აი, ისინიც: „ქალაქმშენსახპროექტი“ – აპროექტებდა სოციალურ-კულტურული და საცხოვრებელი დანიშნულების ობიექტებს საქართველოს ქალაქებში, რაიონულ ცენტრებსა და კურორტებზე; „საქსახპროექტი“ – დაკავებული იყო სამრეწველო საწარმოთა პროექტირებით; „თბილქალაქპროექტი“ – აპროექტებდა ნებისმიერი დანიშნულების ობიექტს ქალაქ თბილისში; „თბილზნიეპი“, რომელმაც სახელი გაითქვა საცხოვრებელი და სამოქალაქო ობიექტების პროექტირებაში სიახლეებისა და პროგრესულ გადაწყვეტილებათა დანერგვით; „თბილჰიდროპროექტი“, „საქგიპროშახტი“, „საქსახტყეპროექტი“, „საქკვებმრეწვპროექტი“, „სოიუზტორპროექტი“, „კავგიპროტრანსი“ და მრავალი სხვა, რომელთა საქმიანობაზე თვით მათი დასახელება მეტყველებს და რომლებიც წარმატებით ართმევდნენ თავს თავიანთ მოვალეობას.

ისეთი რთული რელიეფის მქონე უძველესი ქალაქი, როგორიც თბილისია, ურთულესი კომუნალური, საკომუნიკაციო მომსახურებითა და ქსელებით ხასიათდება. აქ, ისე, როგორც არსად, დიდ მნიშვნელობას ინარჩუნებს გეოლოგიის, ზედაპირული წყლების მოშორების ორგანიზაციის, ვერტიკალური გეგმარებისა და სავალი ნაწილის შემოსვის საკითხები.

არანაკლები საზრუნავია არქიტექტურული ღირებულებისა და მნიშვნელობის მქონე ძველი შენობა-ნაგებობების შენარჩუნების, მოვლა-პატრონობისა და თანამედროვე ქალაქგეგმარების გადაწყვეტილებებში მათი ჰარმონიულად შერწყმის საკითხი.

მართალი არ ვიქნებოდით, თუ ამ მხრივ დედაქალაქში ბოლო დროს განხორციელებულ დადებით ღონისძიებებს ვერ შევამჩნევდით, მაგრამ საკითხების უკეთ მოწესრიგების საქმეში, ვფიქრობ, კომუნალური მეურნეობის პროფილის რაიმე სახის უწყების გათვალისწინება საქმეს მნიშვნელოვნად წაადგებოდა.

ამ წერილის გამოქვეყნების ერთადერთი მიზანია ქვეყნად მშენებლობის ესოდენ მზარდი მოცულობის სამშენებლო წესებსა და ნორმებში მკაცრად ჩასმა, რასაც წინ უნდა უძღოდეს თვით ამ წესებისა და ნორმების ჩვენი ქვეყნის პირობებისთვის მისადაგებით დამუშავება. ამან კი თავის მხრივ შედეგად უნდა მოგვცეს ნაშენის მდგრადობა და ასაშენებლად გათვალისწინებულ ობიექტებში პრიორიტეტულობის გონივრული გადაწყვეტა.

ყოველივე ამისთვის კი საჭიროა, და წერილსაც ამით ვამთავრებ, ნებისმიერი სახის მაკოორდინებელი ორგანოს შექმნა (უფრო სწორად – აღდგენაძ.

იმედი მაქვს, დასმული საკითხი არ იქნება უგულებელყოფილი.

რევაზ ტყემალაძე,
საქართველოს დამსახურებული მშენებელი,
სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს პრემიის
ლაურეატი.

ვითარება

დავმკვიდრდებით შეიარაღების ბაზარზე?

აზერბაიჯანი და საქართველო – სტრატეგიული პარტნიორები მოკრძალებული სამხედრო კავშირებით

გასულ კვირაში ერთ-ერთ დამოუკიდებელ აზერბაიჯანულ სამხედრო საიტზე გამოქვეყნდა ამ ქვეყნის მიერ 2003-2008 წლებში განხორციელებული სამხედრო შესყიდვების ანგარიში, რომელშიც საქართველო აზერბაიჯანის იარაღის ერთ-ერთ ექსპორტიორად არის მოხსენიებული.

აზერბაიჯანული საიტის „დეფენს აზის“ თანახმად, **2003-2008 წლებში აზერბაიჯანის მთავარი იარაღის მიმწოდებელი ქვეყნები იყვნენ უკრაინა, რუსეთი და საქართველო. ამ სამეულიდან ყველაზე მეტი – 364 მილიონი დოლარის – აღჭურვილობა აზერბაიჯანმა უკრაინისაგან შეიძინა, 128 მილიონი დოლარი გადაუხადა სამხედრო კონტრაქტების გასანაღდებლად რუსეთს. საქართველოსგან, რომელიც ინტენსიური იმპორტის ხარჯზე 2003-2008 წლებში თავად ცდილობდა სამხედრო საწყობების შევსებას, აზერბაიჯანს 108 მილიონი დოლარის ღირებულების აღჭურვილობა შეუძენია.**

საქართველოსაგან საბრძოლო იარაღის შეძენა არ უკვირს აზერბაიჯანელ ექსპერტ უიზირ ჯაფაროვს, რომელიც 2003-2008 წლებში აზერბაიჯანის თავდაცვის სამინისტროში მუშაობდა.

„შესაძლოა, რომ გარკვეულ მაკომპლექტებელ მასალებს აზერბაიჯანი იძენდა საქართველოსაგან და ამაში არაფერია საიდუმლო. თავის დროზე აზერბაიჯანიც და საქართველოც ამიერკავკასიის სამხედრო ოლქში იმყოფებოდნენ. შესაძლოა, იყო იარაღის მიყიდვის ფაქტი, მაგრამ მე არ მოვყვებოდი იმის მტკიცებას, რომ ამ შესყიდვას ჰქონდა მასობრივი ხასიათი და რომ აქ დიდი რაოდენობით იარაღზე უნდა იყოს საუბარი.“

5 წლის განმავლობაში 108 მილიონი დოლარის მოცულობის ვაჭრობა დიდ ციფრად არ მიაჩნია სამხედრო ჟურნალ „არსენალის“ მთავარ რედაქტორს ირაკლი ალადაშვილს. ქართველი სამხედრო ექსპერტი ვარაუდობს, რომ საქმე „შეიძლება შეეხებოდეს თვითმფრინავების რემონტს ანდა თვითმფრინავების გაყიდვას – კერძოდ, სუ-25 ტიპის მოიერიშე თვითმფრინავების გაყიდვას.“

აზერბაიჯანელი სამხედრო ექპერტი უიზირ ჯაფაროვი კი მიიჩნევს, რომ ბაქომ ყურადღებით უნდა შეისწავლოს ქართული სამხედრო-სამრეწველო პოტენციალი და, საჭიროების შემთხვევაში, შეიძინოს იარაღი:

„ვფიქრობ, რომ ამაში არაფერია სათაკილო. თუკი სამხედრო აღჭურვილობა და ტექნიკა, რომელსაც საქართველოს სამხედრო-სამრეწველო კომპლექსი აწარმოებს, დააინტერესებს აზერბაიჯანს, რატომ არ უნდა შეიძინოს ის? პირველ ყოვლისა, ჩვენ მეზობელი და პარტნიორი ქვეყნები ვართ და მეორეც, ამ სამხედრო ტექნიკის და შეიარაღების შეძენა და ტრანსპორტირება არ მოითხოვდა დიდ დანახარჯებს, როგორც, ვთქვათ, შორეული საზღვარგარეთიდან.“

შეიძენს თუ არა სამომავლოდ აზერბაიჯანი ჩანასახში მყოფი საქართველოს სამხედრო მრეწველობის მიერ შექმნილ საბრძოლო ტექნიკას და აღჭურვილობას, ამაზე საუბარი სამხედრო ექსპერტებს ჯერჯერობით ძალიან უჭირთ, რადგან საქართველოს იარაღის მწარმოებლებს დიდი შრომა მოუწევთ იმისათვის, რომ მწვავე კონკურენციის პირობებში ქართულ საბრძოლო იარაღზე მოთხოვნა გაჩნდეს თუნდაც სამხრეთ კავკასიის რეგიონის ქვეყნებში.

კობა ლიკლიკაძე,
რადიო „თავისუფლება“

ტოპონიმი

ოზურგეთს სახელი არ უნდა შეეცვალოს!

პოლიტიკურად ერთობ მახვილი და ენობრივად საკმაოდ გამართული გამოვიდა ჟურნალისტ დიტო ჩუბინიძის კრიტიკული პათოსით გამსჭვალული წერილი „რატომ უნდა შეეცვალოს ოზურგეთს სახელი?!“ („კვირის ქრონიკა“, №25, 2012, გვ. 11ძ.

მაგრამ ჩვენ არ მოგვწონს წარმოდგენილი ტექსტის დასაწყისი: „ოზურგეთს სახელი უნდა შეეცვალოს!.. ეს თურქული ტოპონიმი, რომელიც ოკუპანტმა ოსმალეთის იმპერიამ წმინდა ქართულ მიწაზე კიბოდ და წყლულად დაგვიტოვა, ჩვენი მეხსიერებიდან ერთხელ და სამუდამოდ უნდა ამოიშანთოს! მე, ქალბატონ გიული ალასანიასგან განსხვავებით, თურქოლოგი არ გახლავართ და რასაც ახლა ვიტყვი, ამის თაობაზე თავს ვერ გამოვიდებ, მაგრამ, როგორც მსმენია, „ოზურგეთი“ თურქულად ცუდ რაღაცას ნიშნავს, რასაც გაზეთში ვერ დავწერ!..“

მოსაზრება, ვითომცდა ტოპონიმი „ოზურგეთი“ თურქული იყოს, ხოლო მისი მნიშვნელობა უკადრის შინაარსს შეიცავდეს, ეფუძნება ე.წ. „ხალხურ ეტიმოლოგიას“. დღეს კი კარგად გარკვეული და დასაბუთებულია: არც ერთი ხალხური ეტიმოლოგია სწორი არაა. ამგვარ განმარტებას სიმართლესთან არანაირი კავშირი არ აქვს.

სხვათა შორის, ამგვარ აბსურდულ განმარტებებს ჰბადებს ვითარება, როდესაც ესა თუ ის გეოგრაფიული სახელდება მეცნიერულად აუხსნელია. ასე მოხდა „ოზურგეთის“ შემთხვევაშიც. აკადემიკოს ნიკო მარიდან დაწყებული ვიღა აღარ შეხებია ამ იდუმალ სახელწოდებას. მოვიგონოთ ზოგი მათგანი: ნ.მარი, ი.აბულაძე, მ.ჯანაშვილი, თ.სახოკია, გ.ლომთათიძე, ი.სიხარულიძე, ზ.ჭუმბურიძე, ს.ჯიქია, ბ.დარჩია, გ.ბედოშვილი... ამ საკითხს შეხებიან ჟურნალისტები და უბრალო მკითხველებიც.

რამ განაპირობა ყოველივე ეს?

სწორედ იმან, რომ არც ერთი მათგანის „ახსნა“ სწორი და დამაჯერებელი არ ყოფილა. საქმე ის არის, რომ ვერც ერთმა მკვლევარმა ვერ მიაკვლია იმ შ უ ა ლ ე დ უ რ სიტყვას, რომელიც თანამედროვე ფორმიდან საწყის ფორმამდე გზას გაგვინათებდა. საგულისხმოა, რომ საიდუმლოს გასაღები, თურმე, საუკუნეთა განმავლობაში ხელთა გვჭერია და ვერ კი შეგვინიშნავს. აღმოჩნდა, რომ ეს „შუალა“ სიტყვა-შუქურა დაფიქსირებული ყოფილა წერილობით წყაროში. ეგ გახლავთ არჩილ მეფის შედევრი „გაბაასება თეიმურაზისა და რუსთველისა“.

პოეტი აღწერს 1195-1200 წლებს შორის მომხდარ გიორგი რუსის ამბოხების ამბავს და რუსის მომხრე დადიან-ბედიელის ლაშქრის მოძრაობას ასე წარმოგვიდგენს:

„მათ გარდმოვლეს მთა ლიხისა,
ქართლი მოწვეს, მოარბიეს;
არვინ დახვდა მეომარი,
ყველგან ცხენი მოარბიეს;
გარდიარეს რ კ ი ნ ი ს – ჯ ვ ა რ ი ,
დასადგურდეს ც ი ხ ი ს – ჯ ვ ა რ ე ს ,
დაწვეს ქალაქი ო ზ უ რ ხ ე ,
ურჩისა თქვეს: „დააბი ეს!“
(არჩილიანი, სტროფი 812ძ

აი, აქ ბრჭყალი გამოაჩინა „ოზურგეთის“ პროტოსიტყვამ, რომელმაც გზა გაგვინათა და ერთობ გაგვიადვილა პ ი რ ვ ე ლ ს ი ტ ყ ვ ი ს , საწყისი ტოპონიმის, მიგნება. აღმოჩნდა, რომ, თურმე, ო ზ უ რ გ ე თ ი მომდინარეობს ცნობილი სიტყვა-ტოპონიმიდან ო ძ რ ხ ე/ოძრხე→ოძურხე→ოზურხე/; მაშ, „ოზურგ“ ფორმის საძირე გამოდგა „ოძრხე“.

ყურადღება მივაქციოთ ერთ გარემოებას: არჩილი ფაქტობრივად ლექსავს „ქართლის ცხოვრებას“, იმ საისტორიო მასალებს, რომლებიც ხელთა აქვს. რა წერია იმ მასალებში? აღნიშნული ადგილი პროზაულ ისტორიებში ასეა წარმოდგენილი: „დადიან-ბედიელმან გარდავლეს რ კ ი ნ ი ს – ჯ უ ა რ ი და დაწვეს ო ძ რ ა ხ ე; /ლამოდენ აღებად ჯავახეთისა“ /ვახუშტი, IV, 178/. სხვა „ისტორიაში“ სამივე ტოპონიმი არჩილისეული თანამიმდევრობითაა მოწოდებული. „ისტორიანსა და აზმანში“ ვკითხულობთ: „გარდაიარეს რ კ ი ნ ი ს – ჯ უ ა რ ი და ჩავიდის ც ი ხ ი ს – ჯ უ ა რ ს და დაწუეს ქალაქი ო ძ რ ხე “ (ქართლის ცხოვრება, II, ს. ყაუხჩიშვილის რედაქცია, 1959, გვ. 51ძ. სხვათა შორის, „ასწლოვანი მატიანე“ საკითხს გვიკონკრეტებს: „შორის სამცხესა და გურიასა... არს რ კ ი ნ ი ს ჯ უ ა რ ი “ (გვ. 98ძ.

ყურადღება მივაქციოთ შემდეგ ფაქტს: იქ, სადაც მატიანენი წარმოგვიდგენენ ტოპონიმს ო ძ რ ხ ე , არჩილი გვიწერს ფორმას ო ზ უ რ ხ ე .

ეჭვი არაა, ო ძ რ ხ ე ს ენაცვლება ო ზ უ რ ხ ე .

დავინტერესდით არჩილის ხელნაწერული მემკვიდრეობით – კონკრეტულად როგორ წერია ო ზ უ რ ხ ე ?

აქაც საგულისხმო რამ გაირკვა.

„ისტორიებში“ ო ძ რ ხ ე ყოველთვის გამოხატულია არა ჩვეულებრივი, თანამედროვე „ხ“ ასო-ბგერით, არამედ მისი პარალელური ასო-ბგერით „ჴ“. სახელდობრ, ასე: ო ძ რ ჴ ე. საგულისხმოა, რომ არჩილის „გაბაასების“ ხელნაწერშიც შემორჩენილია საწყისი ტოპონიმის ეგ ასო-ბგერა და „ოზურხე“ ასეა დაწერილი: ო ზ უ რ ჴ ე (ხელნაწერთა ეროვნული ცენტრის ფონდი S 424, გვ. 125ძ.

ახლა იმის თაობაზე, თუ როგორ მივიღეთ საწყისი ფორმიდან დღევანდელი „ოზურგეთი“.

„ისტორიებში“ დაცულია საძიებელი ცნების ნაირგვარი ფორმა, არაერთი ვარიანტი: ოძრხე, ოძარხე, ოძარხოს, მაგრამ, რაც უმთავრესია, ყოფილა ამ სახელის გვიანდელი ფონეტიკური ვარიანტიც – ო ზ უ რ ხ ე.

მაშ, უძველესი ტოპონიმია ო ძ რ ხ ე . იგი განვითარდა სამი მიმართულებით: ა/ო ძ რ ხ ე →ო ც ხ ე/ გვარი ო ც ხ ე ლ ი/ →ს ა ო ც ხ ე→ს ა ვ ც ხ ე→ს ა მ ც ხ ე; ბ/ო ძ რ ხ ე→ ო ძ რ ა ხ ე→ო ძ ა რ ხ ე ; გ/ ო ძ რ ხ ე→ო ძ უ რ ხ ე→ო ზ უ რ ხ ე. აქ რთული თანხმოვანი/ აფრიკატი/ „ძ“ /დ-ზ/ დაიშალა და დაგვრჩა „ზ“.

ამის შემდეგ ტოპონიმის შემდგომი განვითარების გზა, ჩვენი აზრით, ნათელია: ო ზ უ რ ხ ე→ო ზ უ რ ხ ე ე თ ი→ო ზ უ რ ხ ე თ ი→ო ზ უ რ გ ე თ ი.

მაშასადამე, ტოპონიმი ქართულ ნიადაგზეა შექმნილი და მას უწმაწურ თურქულ თქმასთან არავითარი კავშირი არ აქვს.

დროთა განმავლობაში ტოპონიმები მოძრაობენ, ადგილს იცვლიან, მეორდებიან. გავიხსენოთ ფერეიდანში აღმოცენებული მეორეული ტოპონიმები (ვაზიანი, ვერხვიანი...); მყინვარწვერის ბეთლემის მონასტერი; აფხაზეთში – ახალი ათონი.

ვვარაუდობთ: დღევანდელი ოზურგეთის ადგილას გაჩენილი ო ზ უ რ ხ ე – ო ზ უ რ ხ ე თ ი მეორეულია, სამცხიდან ავბედობის შედეგად გამოქცეული ქართველების მიერ დაარსებული. ამასვე უნდა მოწმობდეს გურია–იმერეთის საზღვარზე არსებული ტოპონიმი ს ა ჯ ა ვ ა ხ ო. შესაძლოა, „საჯავახო“ არა კერძო პირის სახელისაგან (ჯავახ) მოდიოდეს (ქსეძ, არამედ თურქთაგან გამოდევნილი ჯავახების ახალ საცხოვრისს გულისხმობდეს.

ყოველივე ამის თაობაზე უკვე იყო საუბარი ამ რამდენიმე ხნის წინათ (იხილეთ მურმან თავდიშვილის წერილი „ოზურგეთი“, „საქართველოს რესპუბლიკა“, 2010, 2 ნოემბერი; სტატია დაბეჭდილია მისსავე წიგნში „კრიტიკული წერილები“, 2011, გვ. 20-23ძ.

მიგვაჩნია, რომ ტოპონიმ „ოზურგეთის“ პრობლემა საბოლოოდ გადაწყვეტილია.

რეზო ძნელაძე,
მურმან თავდიშვილი.

მომავლის იმედით

წინსვლას გისურვებთ, შვილებო!

წლიდან წლამდე უმაღლეს სასწავლებლებში ახალგაზრდების გამოსაცდელი გამოცდები მშობლების, ახლობელ-ნათესავების, მეზობლებისა თუ თანასწორ ქომაგთა ვნებათაღელვის მთავარი მიზეზი ხდება ხოლმე.

ახლაც ასეა: 28 ივნისს საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში ერთიანი ეროვნული გამოცდები დაიწყო. ჩვენს კოლეგას ელგუჯა ნადარეიშვილს სამომავლო წინსვლის ეს უაღრესად მნიშვნელოვანი მოვლენა, როგორც ყოველთვის, არც ამჯერად გამორჩენია. განსაკუთრებით ერთ გარემოებას უნდა მიექცეს ყურადღება: მიუხედავად საგამოცდო წინა პერიოდში წარმოქმნილი დაძაბული მდგომარეობისა, გამოცდები ნორმალურ რეჟიმში მიმდინარეობს. ქართულ ენასა და ლიტერატურაში გამოცდიდან გამოსული აბიტურიენტები, მათი რიცხვი კი სპი-ში 17 ათას კაცს აჭარბებს, კმაყოფილები გამოვიდნენ. ახლა საქმე ნიშნებზეა...

ნინო ალექსანდრია,
ელგუჯა ნადარეიშვილის ფოტო.

ესკიზი

მონა

ჯვარედინ გზაზე ისმის:

— გასწორდი წელში; ასწიე მაღლა, ამაყათ თავი; მოიღერე კისერი; თავისუფლება მიეც გულ-მკერდს — ჰსუნთქე მსუბუქი ჰაერი; ნუ ჩამოგიშვია ც ვირი; დაიჭირე მზის ს ივები, მიაპყარ სმენა გალობას, დასტკბი ვარდთა ყნოსვით!

— მე მონა ვარ!

— რა ვუყოთ! იბრძოლე! განთავისუფლდები...

— მე სუსტი ვარ...

— თავისუფლების სიყვარული მოგვცემს მოსეს კვერთ ს და დავითის შურდულს...

— არ მაქვს იმედი...

— არაფერია, ბრძოლაში იმედიც დაიბადება.

— მეშინია უარესის...

— მონობაზე უარესი რაღა იქნება?

— სიკვდილი... შიმშილი...

— მონა არ მართლაც, ჭეშმარიტად მონა... ნაკლებათ საცოდავი, ვიდრე საზიზღარი.

ნიკო ლორთქიფანიძე

№124. შაბათი, 30 ივნისი, 2012 წელი.

◎ „სიჭაბუკე და ლექსი ერთია“

ზაზა სუყაშვილმა კახის რაიონის სოფელ ალიბეგლოს შოთა რუსთაველის სახელობის ქართული საშუალო სკოლა დაამთავრა. შემდეგ სწავლა განაგრძო გრიგოლ რობაქიძის სახელობის უნივერსიტეტში ბიზნესის და მართვის ფაკულტეტზე.

ზაზა შვიდი წლის ასაკიდან წერს ლექსებს, რამდენიმე ლიტერატურულ კონკურსშიც მონაწილეობდა. ახლახან მიიღო ვაჟა-ფშაველას პრემია, ნომინაციით — „საუკეთესო პატრიოტული ლირიკა“;

ზაზას პოეზიას ჰერეთის დიდი სიყვარული და ტკივილი ასაზრდოებს, ეს გულწრფელი განცდაა, ერთი ამოსუნთქვაა! იხატება ჰერეთის სოფელი, ქართულად მომღერალი, ქართულად მომლოცველი, ქართულად სევდიანი და მაინც იმედიანი!

„ღვთის თვალებივით ამჩნევია ხეს შაშვის წყვილი და მშვიდი სახით ჩამომდგარი ზემოდან მიმზერს“... — წერს ზაზა; და ვიდრე ღვთის თვალები ჰერეთიდან გვიმზერს...იქართველებენ ძველებურად ალაზანს მიღმა დარჩენილი ჩვენი ლამაზი ქართველები! დანარჩენს თავად ეს ლექსები გეტყვიან!

თამარ შაიშმელაშვილი

ზაზა სუყაშვილი

ალაზნის მიღმა... საქართველოში!

რამდენჯერ ცრემლით დაუწყია თვალის გახელა,
თუმცა ძარღვებში დარდმა გენი ჯერ ვერ ჩახუთა!
ძნელია, როცა საინგილო ჰქვია სახელად
და ვერ იბრუნებს ისტორიულ ჰერეთს – საკუთარს...
დროის დინებამ ამოხია მატიანედან,
განგებამ დააკაპადონა, როგორც წიგნაკი.
– იცით? – იწყება საქართველო სწორედ აქედან,
ჰოდა ვალია, გავუფრთხილდეთ! ამის მიღმა კი
წყალს წაუღია უდაბნო და მთები – ხრიოკი!
მინდა, სოფელში ბერიკაცი დიილიგს*, ბარავდეს,
მერე ბოსტნიდან (საღამო ხანს) პაპა იობის
მეზობლის ბავშვი საზამთროს და კიტრებს პარავდეს.
ღამით კი ლოცვით მიდიოდეს ბებო ხატებთან
და უფალს მშვიდად გათენებას ეხვეწებოდეს...
და ცხელი ცრემლი, ნაოჭიან, ფერმკრთალ ღაწვებთან
დაგუბებული, ჟონავდეს და მეწვეთებოდეს!
სანატრელია! მენატრება სოფლის მთა-ველი,
შორიდან მესმის მშობლიური კუთხის ნანინა.
ქვეყნად გამჩენო, დაკარგული ყველა მტკაველი
ნეტავი, პეშვით სამშობლოში მომატანინა!
. . . .
ჭრილობებს სულზე ჩუმი ლოცვით გაიმთელებენ,
დაუბრუნდება ბაირაღი ჰერელ მედროშეს...
იქართველებენ!.. ძველებურად იქართველებენ
ალაზნის მიღმა... გასხვისებულ საქართველოში!

*** დიილიგი – საკარმიდამო ნაკვეთი**

* * *

ავი ძაღლივით ჩამომჯდარა ზამთარი კართან,
ნოემბრის ბოლო დღეებია... სიცივე მიღრენს.
დროგამოშვებით იკაპიწებს თოვლიან კალთას
ხის ტოტები და ვეღარ მალავს მოყინულ სიღრმეს.
უდროო თოვლმა შეიტანა ამინდში წვლილი
(მეც ძველებურად დასაწერად ვპოულობ მიზეზს),
ღვთის თვალებივით ამჩნევია ხეს შაშვის წყვილი
და მშვიდი სახით ჩამომდგარი ზემოდან მიმზერს...
თოვს!.. ალბათ სოფელს განთიადზე სიცივე შეშლის,
სიცივე, რომლის მორიდება გმართებს და უკვე
არ გყოფნის ძალა, რომ გახვიდე ეზოში შეშის
მოსაზიდად, რომ გაიკვალო ზამთარი უკეთ.
გადიხარ გარეთ... მაინც ძნელად მოგყვება მუხლი,
კუნძებს აშორებ თოვლის ფაფარს და შეშას აპობ,
მერე ბრუნდები, იმუხლები ჭვარტლიან ბუხრის
ხვრელთან და ბოლო ასანთის ღერს უკიდებ ნაფოტს...
იკავებ სუნთქვას, კანკალებ და სიცივით ხვნეში
და ასე უცდი, სანამ ცეცხლი დაიწყებს ტკაცუნს.
დიდხანს ჩერდები, მერე სითბოს იპკურებ პეშვით,
ძვლებს ითბობ (სულსაც), უფრო ახლოს მიიწევ და სულს
გიბერავს ცეცხლი... მერე წელში სწორდები ფრთხილად
(მაღლა აჭრილი შავი კვამლი სოფლის ცას სერავს...),
ასე იწყება სოფლად ზამთრის პირველი დილა,
ასე იღვიძებს (სულ)გამთბარი ქართული კერა!
გამოიდარა, ცამ შეიხსნა ღრუბლების თასმა,
პირველი კვირტი გაეპარა ხელიდან სეზონს...
და ტყეებიდან გამოქცეულ იების თავსხმას,
შინდის ყვავილში დაემალა დამფრთხალი ეზო.

ქურმუხული (ძველი რვეულიდან)

...და იქ, სადაც ქურმუხი
უერთდება ალაზანს
ორი კუთხის სიყვარულს
ითავისებს ხეობა...

ორი მშვიდი მდინარე
წნავს ბუდეს და კალათას
და შიგ გაზრდილ სამშობლოს
დაუკარგავს მხნეობა!

აქვე თამარ დედოფლის
წმინდა ცრემლი მოცურავს,
უტირია მირონი
კახის ძველ ეკლესიას.
ალაზანი მშვიდია...
თითქოს მისთვის დრო სულ არ
გასულა და ჰერეთი
ისევ ერეკლესია.

სამშობლოსკენ ხმაურით
მიიჩქარის ქურმუხი...
ეჰააა! საქართველოში
დაბრუნება ეღირსა,
მაგრამ იქვე, შირაქთან,
დგას თათარი ქურუმი
და გაქცეულს უყვირის:
– ძმაო, ჰარა გედირსან?!

და იქ, სადაც ქურმუხი
მშვიდად ხვდება ალაზანს,
ორი კუთხის სიყვარულს
ითავისებს ბუნება...
დრომ ჰერეთი მეზობლის
სკაში მოაკალათა,
ჰოდა დედა ფუტკარი
სახლში ვეღარ ბრუნდება!

პაპაჩემის ხსოვნას

„როცა ქურმუხშ წყალ ბევრდებ, ჩონ წყარო დღუვდებ“ (ჰერული)
როცა ქურმუხში წყალი დიდდება, ჩვენი წყარო იმღვრევა...)

იოგ სუყაშვილი, 1996 წ.

ხევის იქით აფრუტუნდა ცხენი,
სხარტად ყური აიცქვიტა წაბლამ...
პაპამ ბალახს შეაპარა ცელი
და სამყურა გაიფინა დაბლა.

დილის ორთქლში გაეხვია კალო,
ბერიკაცმა მოუკიდა თუთუნს.
კოკით ხელში მივაშურე წყაროს,
თურმე წყალი აემღვრია ქურმუხს.

შორი გზიდან სიყვარული ვზიდე,
ავტირდი და ჩავეხუტე პაპას.
კარგად მახსოვს, გავიხსენებ კიდევ
კეთილ თვალებს, რომ მოჰგავდა ლამპარს.

წამოდგა და შემიმშრალა ცრემლი,
მითხრა: ცრემლიც მეყოფაო მწყურვალს!
ისევ ბალახს შეაპარა ცელი,
დინჯად ჩაწვა პიტნა და სამყურა.

ზოდები

ფიქრი თითქოს ოქროს მსხვილი ზოდებია,
ყოველ ღამით შენთვის ვადნობ სამკაულებს
და ჩემ ლექსებს ჯიბგირები მოდებიან,
იტაცებენ სტრიქონებს და სათაურებს.
არ ილევა სიტყვა გულის წიაღიდან,
სიტყვა, ფიქრთან შემდნარი და მოვერცხლილი.
ვარსკვლავები უნდა მოვხსნა ცის თაღიდან,
შენთვის მზე რომ გამოვადნო ყოველ დილით.
ახლომახლო ოცნებების ღუმელია,
შენთვის დნება გული ლექსის ზოდებამდე,
ჰოდა, მოდი, გამობრწყინდი ღრუბელიდან,
გამობრწყინდი, რადგან ძლიერ მომენატრე!

◎ მოსაზრება

ოხოხოია მრავალჟამიერ!...

კვლავ ქართული მუსიკალური ფოლკლორის რეფრენის შესახებ

ძველეგვიპტური და კოლხური ენობრივი ურთიერთობის საკითხებზე მუშაობის პროცესში ჩვენი ყურადღება მიიქცია ქართული და აფხაზური მუსიკალური ფოლკლორის რეფრენებმა. ეს გამოწვეული იყო იმ მდგომარეობით, რომ რეფრენების ერთი ნაწილი აშკარად ტექსტობრივი ინფორმაციის შემცველი იყო, მაგრამ არც ქართული და არც აფხაზური ენის მონაცემებით მათი ახსნა არ ხერხდებოდა. ერთ-ერთი ასეთი რეფრენი ჩვენ ექსპერიმენტის დონეზე განვიხილეთ ძველეგვიპტურ ენობრივ სპექტრში და ჩვენი თვალსაზრისით სავსებით დამაკმაყოფილებელი შედეგი მივიღეთ: რეფრენის ტექსტი ძველეგვიპტური ენის წარმომავლობისა აღმოჩნდა. ამ ფაქტმა მოგვცა იმის საშუალება, რომ სხვა რეფრენებიც ამავე მიმართულებით განგვეხილა.

ამჟამად ყურადღება გვსურს შევაჩეროთ ქართული მუსიკალური ფოლკლორის ერთ-ერთ რეფრენზე, რომელიც ე.წ. „იმერული მრავალჟამიერის“ ვარიანტებით არის შემორჩენილი. საკითხი ეხება რეფრენის შემადგენელ პირველ სეგმენტს.

„ოხოხოია მრავალჟამიერ“

რადგანაც ჩვენი კვლევის მიმართულება ცნობილია, პირდაპირ ვიტყვით, რომ რეფრენის პირველი ნაწილი, რომელსაც ქართული ენის მონაცემების მიხედვით ახსნა არ მოეძებნება, ძველეგვიპტური ენის ფარგლებში სავსებით გამჭვირვალეა.

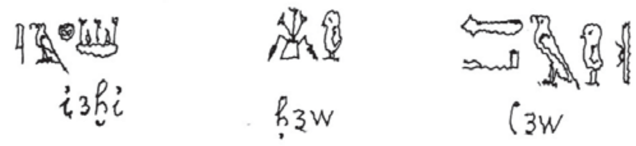

ადიდება ჭარბი უდიდესი

ამჟამად, უკვე შეგვიძლია ვილაპარაკოთ ქართული რეფრენის გაუგებარ ნაწილზე, რომელიც ძველეგვიპტური ენისა და კულტურის პოზიციიდან სავსებით გასაგებ ინფორმაციას გვაწვდის:

„ადიდება ჭარბი, უდიდესი – მრავალჟამიერ“

მეტი სიზუსტისთვის გავიხსენოთ ზოგიერთი ქრესთომატიული ფაქტი ძველი ეგვიპტის ისტორიიდან. როგორც ცნობილია ძველი ეგვიპტე წარმოადგენდა კლასიკური მიწათმოქმედების ქვეყანას, რომლის ფუნქციონირება მთლიანად იყო დამოკიდებული ქვეყნის ერთადერთი სამდინარო არტერიის ნილოსის ყოველწლიურ რეგულარულ ადიდებაზე. ნილოსის ადიდება, რომელიც ყოველწლიურად ზაფხულში იწყებოდა და შემოდგომის ბოლომდე გრძელდებოდა, ყოველთვის არ იყო ინტენსიური. წყლის დონის მხოლოდ რამდენიმე მეტრით აწევა საფრთხეს უქმნიდა სასოფლო-სამეურნეო სავარგულებს, რომლებიც მდინარის ნაპირიდან დაცილებით და უფრო მაღლა მდებარეობდა. ამიტომ, იყო რომ ეგვიპტელები თავიანთ ღვთაებას ნილოსის რაც შეიძლება ძლიერ ადიდებას შესთხოვდნენ. ე.ი. გასაგები ხდება, რომ ქართული რეფრენის ოხოხოია“ ძველეგვიპტურად მდინარის ჭარბი, უდიდესი ადიდების“ ფორმულას წარმოადგენს და ამ თვალსაზრისით ქართული „მრავალჟამიერი“-ც უკვე ახსნას აღარ საჭიროებს, რადგანაც ისიც სავსებით ბუნებრივად ზის მდინარის „უდიდესი ადიდების“ მრავალჯერადობის თხოვნაში. რეფრენის შინაარსობრივი კოდის ამოხსნის თვალსაზრისით აქ შეგვეძლო ანალიზი დაგვემთავრებინა, მაგრამ რეფრენის ორსეგმენტიანი ბუნება მოითხოვს ქართულენოვანი სეგმენტის საკონტროლო შემოწმებას, რათა გაირკვეს ის საკითხი, ხომ არ წარმოადგენს ისიც ძველეგვიპტურ ენობრივ ნაშთს, რომელმაც კოლხიდაში (საქართველოში) ხანგრძლივი დროის მანძილზე ფუნქციონირების პროცესში გარკვეული ისტორიული ცვლილება განიცადა. აქ, უპირველეს ყოვლისა, ყურადღებას იპყრობს ლექსემის ფონემატური მხარე: **მ-რ-ა-ვ-ა-ლ-ჟ-ა-მ-ი-ე-რ.** დაკანონებული თვალსაზრისით ფონემა ჟ“ ქართულ მეტყველებაში გვიანდელი წარმონაქმნია. უფრო ადრეულ პერიოდში მის ადგილას იქნებოდა შიშინა შ“. ამგვარად, სავარაუდოა, რომ რეფრენის ქართულენოვანი სეგმენტის უძველესი ფორმა იქნებოდა „მრავალშამიერ“-ი. ეს ფორმა კი ძველეგვიპტურ ენობრივ სფეროში თავისუფლად იშლება სრული მნიშვნელობის მქონე შემადგენელ ნაწილებად:

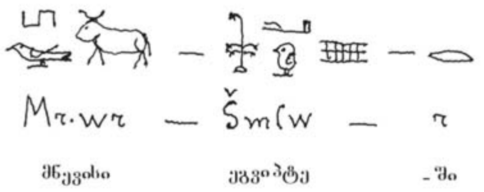

მნევისი ეგვიპტე -ში

და მთელი რეფრენი უკვე გამჭვირვალე შინაარსის ხდება: ადიდება ჭარბი, უდიდესი, მნევისის ეგვიპტეში“

ვფიქრობთ, **მნევისი** დამატებით განმარტებას არ საჭიროებს, რადგანაც ცნობილია, რომ ის იყო **ჰერმოპოლისის საკულტო შავი ხარი,** რომელიც კვლავ ეგვიპტური ტრადიციების მიხედვით მდინარე ნილოსის ღვთაებრივ განსახიერებას წარმოადგენდა.

როლანდ ბურჭულაძე

ქართული გენის მკვლევარი

სიყვარული მესამე ნაპირზე...

ვინ მიაცილა გრიგოლ რობაქიძე იმქვეყნიურ ზღვართან?

„გრიგოლ რობაქიძე და მისი ეპოქა“ — ასე ერქვა ნინო ხოფერიასთან შეხვედრას, რომელიც ილია ჭავჭავაძის სახელობის მწიგნობართა ასოციაციაში (თავმჯდომარე ლია ნადარეიშვილი) გაიმართა.

ქალბატონმა ნელი გურგენიძემ აღნიშნა, რომ ნინო ხოფერია არის ლიტერატურათმცოდნე, ჟურნალისტი, ლიტერატურის მკვლევარი, მრავალ წამოწყებათა ინიციატორი, გრიგოლ რობაქიძის ცხოვრებისა და შემოქმედების შესანიშნავი მცოდნე და მკვლევარი. ნინო ხოფერიამ 2008 წელს გამოსცა წიგნი „სიყვარული მესამე ნაპირზე“, ხოლო ახლახან „ქართული სიტყვიერების“ სერიით დასტამბულ, მის მიერ შედგენილ გრიგოლ რობაქიძის კრებულში გამოქვეყნებულია ნინო ხოფერიას წერილი „გრიგოლ რობაქიძის „ახლობელი და უცხო“.

ნინო ხოფერია

„საპატრიარქოს ტელევიზიის „ერთსულოვნების“ ეთერით გასული ნინო ხოფერიას სიუჟეტები საოცარი გულმოდგინებით, სიზუსტით, მაღალი პროფესიონალიზმით გამორჩეული დროის ჩანაწერებია. „ერთსულოვნების“ ისტორიის ფურცლებში ლამაზად ჩაიწერება დღე, როცა ფოიეში გაიხსნა გამოფენა ციკლიდან „ქართული ალბომი“ — ქართული ოჯახების მატიანე (ტელეგადაცემების საგამოფენო ვერსია). ამავე დღეს საპატრიარქოს ტელევიზიის შენობაში გაიხსნა ქართული არისტოკრატიის ერთ-ერთი უკანასკნელი მოჰიკანის, ქალბატონ ბაბო დადიანის ოთახი. აქ სუნთქავს ჩვენი წარსული და სულიერი არისტოკრატიზმის შუქი გამოკრთის“, — განაცხადა ნელი გურგენიძემ.

წიგნს „სიყვარული მესამე ნაპირზე“ აუდიოვერსიაც ერთვის. ეს არის მუსიკალურ-ლიტერატურული კომპოზიცია, რომელიც ემიგრაციაში მყოფ გრიგოლ რობაქიძეს ეძღვნება, და სადაც გრიგოლ რობაქიძის პორტრეტთან ერთად მთელი ეპოქა იხატება. ისმის ფიურერის, მუსოლინის ხმები... ნინო ხოფერიას თქმით, ფაშისტად შერაცხილი გრიგოლ რობაქიძე სიცოცხლის ბოლო წლებში ყველანაირი გაგებით მესამე ნაპირზე აღმოჩნდა. ზოგადად, ხელოვანი არასოდეს არ დგას არც მარჯვენა, არც მარცხენა ნაპირზე, ყოველთვის სადღაც სხვაგანაა... „ცხოვრების მესამე ნაპირზე გასულ გრიგოლ რობაქიძეს ასაკობრივად განსხვავებული დიდი სიყვარული ეწვია. გიტა შტრახვიტცი მასზე 48 წლით უმცროსი იყო. ეს არ არის მოხუცი რობაქიძის სენტიმენტალიზმი. ცხოვრების ბოლოს მან ნახა ადრესატი, ვისაც დაგროვილ დიდ გამოცდილებას გაუზიარებდა... ეს ის პერიოდია, როცა მას აღარავინ კითხულობს და უსმენს... შეაჩვენეს სამშობლოში და მეგობრებმა — **„ცისფერყანწელები“ ხელს აწერენ მისი დაგმობის წერილს. ყველამ გაიგო, თუ როგორ ეხმაურებიან მის ფაშისტურ ცხოვრებას სამშობლოში... გრიგოლ რობაქიძე ამ ქალბატონს სწერს, რომ ისინი, მისი უახლოესი მეგობრები, რეჟიმის მსხვერპლნი არიან. რობაქიძე არა მხოლოდ მიმტევებელი ხდება, კიდევ უფრო მეტად იზრდება მისი ფილოსოფიური წიაღსვლები და ფიქრს იწყებს. ამ ფიქრისთვის აუდიტორია ჟენევაშიც სჭირდება“,** — აღნიშნა ნინო ხოფერიამ.

მან გაიხსენა გრიგოლ რობაქიძის ბიოგრაფის ნიკოლაუს ზომბარტის საუკეთესო პორტრეტი მწერლისა. გერმანულ არისტოკრატულ წრეებში მას **„კავკასიელი ეგზოტი“** უწოდეს. ფლანელის შარვალსა და ტვიდის კოსტიუმში გამოწყობილი რობაქიძე გერმანელებზე ისეთ შთაბეჭდილებას ახდენდა, რომ ვერავინ ვერ ივიწყებდა. ამავე დროს, მას ენის ქმნადობის თემასაც უკავშირებენ, რომ გერმანული ენის განსხვავებული სინტაქსი შექმნა და მას სხვა ფესვები და ნიუანსები მიანიჭა. რობაქიძე გერმანული საზოგადოების სასურველი სტუმარი იყო.

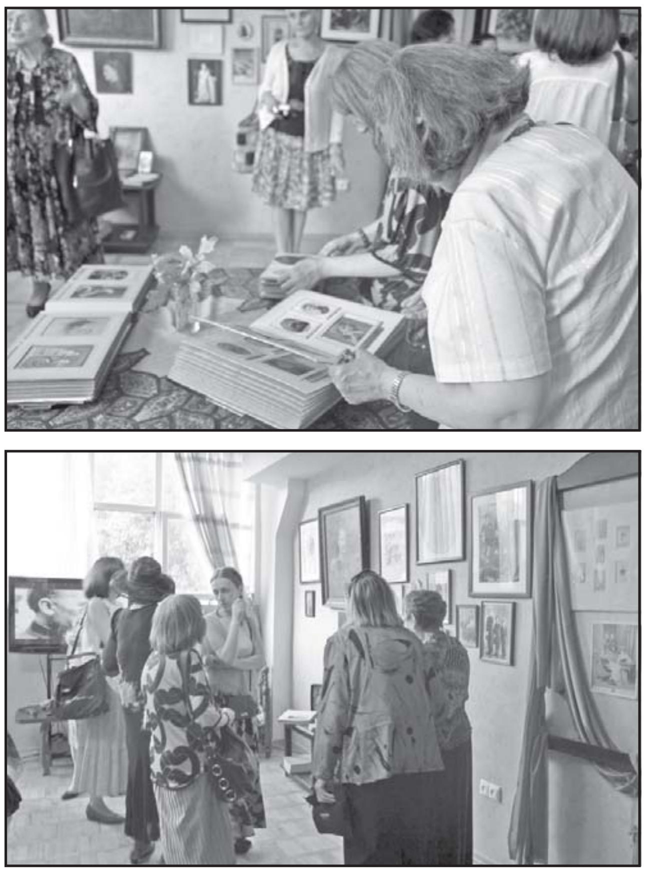

ნინო ხოფერიამ ვრცლად ისაუბრა გრიგოლ რობაქიძის მიმართებაზე ბედისწერასთან. იგი ფატალისტი იყო, გიტა ფონ შტრახვიტცის მსგავსად. ავსტრიელი გრაფინია გაოცებულია ეგზოტიკური კავკასიელით. მათ ორივეს სჯეროდათ, რომ რაც ახლა მოხდა, ყველაფერი უწინ მოხდა. **„ჩვენ ერთმანეთი გვიყვარს, გიტას და მე. თვით სიკვდილიც კი ვერ დაგვაშორებს, რადგან სამუდამოდ ვართ მისტიკურად დაქორწინებული. ამით აიხსნება ის, რომ არცთუ იშვიათად თავს და-ძმანივით ვგრძნობთ“,** — წერდა რობაქიძე და სჯეროდა, რომ ამ ავსტრიელ გრაფინიას, როგორც სიყვარულს, უძველეს დროში შეხვდა. **„მე კი ჩემი თავი სამუდამოდ ვიპოვე მის სიყვარულში“.** თავად გიტაც მოგვიანებით აღნიშნავდა, რომ რობაქიძე ფლობდა დიდ ძალას — სიყვარულს, და რომ იგი ყველაზე დიდი პიროვნება იყო მის ცხოვრებაში. გრიგოლ რობაქიძე ამ წერილებს არქივში ინახავდა, არ არის გამორიცხული, რომ მას სურდა, გიტა ფონ შტრახვიტცი დაენახა მისი ცხოვრების ბიოგრაფად, ანუ რობაქიძის ბიოგრაფია უამქალოდ არ უნდა დაწერილიყო. სწორედ გიტა ფონ შტრახვიტცმა მიაცილა გრიგოლი იმქვეყნიურ ზღვართან, გადასახედთან. მას იგი ამქვეყნიური გადასახედიდან იმქვეყნიურ გადასასვლელამდე უნდა მიეცილებინა... და ასეც მოხდა...

საგულისხმოა ისიც, რომ დღესაც დაუცველი ყოფილა რობაქიძის მემკვიდრეობა. მწერლის არქივი შვეიცარიაშია: **„დოქტორმა არმინ ზიგრისტმა, სასამართლოს დროს მოახერხა დაპირისპირებოდა ქართულ მხარეს (ემიგრაციის წარმომადგენლებს) და რობაქიძის არქივი შვეიცარიის სახელმწიფოს სამუდამო საკუთრებად აქცია. ზიგრისტის გარდაცვალების შემდეგ გიტა ფონ შტრახვიტცისადმი მიწერილი წერილები სწორედ შვეიცარიელი დოქტორის პირად არქივში აღმოჩნდა შენახული“,** — აღნიშნა ნინო ხოფერიამ.

შეხვედრის დასასრულს ქალბატონმა ცისანა გენძეხაძემ ნინო ხოფერიას მოღვაწეობა გამორჩეულად შეაფასა, ხოლო ლია ნადარეიშვილმა მას ქართული გენის გადამრჩენი მეცნიერი უწოდა.

თამარ შაიშმელაშვილი

ჩვენი თანამემამულენი — უცხოეთში

თურქეთში არალეგალურად დასაქმებულებში ქართველები ლიდერობენ

თურქეთის სტატისტიკის სამმართველომ და შრომის საერთაშორისო ორგანიზაციამ მოხსენება გამოაქვეყნეს, რომლის თანახმადაც თურქეთში არალეგალურად დასაქმებულთა შორის საქართველოს მოქალაქეები ერთ-ერთ პირველ ადგილზე არიან. ხუთეულში საქართველოსთან ერთად შედიან აზერბაიჯანი, თურქმენეთი და რუსეთი.

ზემოთ მითითებული მოხსენების თანახმად, თურქეთში 4,5 მილიონი არალეგალი იმყოფება. ისინი მუშაობენ და მათი ექსპლოატაციით დამსაქმებლები ყოველწლიურად მილიარდ თურქულ ლირაზე მეტ მოგებას ნახულობენ.

„ლეიბორისტული პარტიის“ აჭარის ორგანიზაციის თავმჯდომარე დავით რობაქიძე მიიჩნევს, რომ თურქეთში ქართველების არალეგალურ მდგომარეობაში მუშაობა საქართველოს ხელისუფლების ქმედებებითაა განპირობებული, რომელიც ადგილობრივ მოსახლეობას სამშობლოში დასაქმებისა და არსებობის წყაროებს უსპობს.

„თურქეთში, კერძოდ სტამბოლში არის ასეთი ადგილი — აქსარაი. იქ თურქი ფაქტობრივად არ არის, ის ადგილი პატარა საქართველოა. ამ ადგილას ყველა სურვილი და ოცნება ქართველების ხელშეწყობით შეიძლება აგიხდეთ, იქნება ეს სამსახური, გემრიელი ქართული კერძი, ქალი, კაცი, წამალი და ასე შემდეგ. ამ კონკრეტული ადგილიდან ქართველების გამოძევების ფაქტი რაღაც არ მახსენდება (მეძავებს არ ვულისხმობ).

გარდა სტამბოლისა, ქართველები მრავლად არიან ანტალიაში, ალანიაში და რამდენი ჩამოგითვალოთ?! მაგალითად, ქემალფაშაში თურქულს აქა-იქ თუ გაიგებ, სულ ქართველები არიან - ზოგი მუშაობს და ოჯახს არჩენს, ზოგი თაღლითობს, ზოგი ჩაის კრეფს,ზოგი სიმინდს თოხნის. დასავლეთ საქართველოს მოსახლეობის დიდი ნაწილი ახლა იქ მუშაობს და თურქეთში არალეგალურად დასაქმებულთა შორის საქართველო სწორედ ამიტომაა ერთ-ერთ პირველ ადგილზე“, — ამბობს დავით რობაქიძე და კოლეგა პოლიტიკოსებს გარკვეულ რჩევასაც აძლევს:

„წინასაარჩევნოდ გამოღვიძებულმა პოლიტიკოსებმა უმჯობესია პრობლემა ეძებონ არა თურქების აქედან გაძევებაში, არამედ ჩვენს მთავრობაში და პარლამენტში, რომლებმაც ე.წ. ლიბერალური კანონის მიღებით სააკაშვილსა და ვარშალომიძეს მიანიჭეს ქონების ერთ ლარად გასხვისების უფლება.

ბოლო დროს ადგილობრივ მოსახლეობაში აქტიურად განიხილება ბათუმსა და მის შემოგარენში არსებული საროსკიპოების მფარველების თემა. ცნობილია, რომ საქართველოში პროსტიტუციის ორი სახეობაა განვითარებული — პოლიტიკური პროსტიტუცია და სხეულით პროსტიტუცია. ამჟერად, სხეულით პროსტიტუციაზე და აჭარის მთავრობაში მათ მფარველებზე შევჩერდები — ბათუმის მერია და საკრებულო აჭარის მთავრობას აძლევს ქონებას, ეფექტიანი პრივატიზაციის მიზნით, რომელსაც ვარშალომიძე ჩუქნის 1 ლარად, სასტუმროსა და გასართობი ცენტრის ასაშენებლად, რასაც არაოფიციალურად ჰქვია (და არის კიდეც) საროსკიპო.

ასე რომ, ადგილობრივი მოსახლეობისათვის საკუთარი თავისა და ოჯახის რჩენის ერთადერთ წყაროდ რჩება თურქეთში მუშაობა, რათა ზამთარი გადაიტანონ და შიმშილით სული არ ამოხდეთ.

მაგალითად, ბათუმში იშვიათად ნახავთ ოჯახს, რომლის ერთი წევრი მაინც არ იყოს წასული თურქეთში სამუშაოდ. არც ბათუმში და არც რეგიონის დანარჩენ ქალაქებსა და რაიონებში ადგილობრივ მოსახლეობას ხელის გაქანების საშუალება არა აქვს.

აჭარის ხელისუფლებამ ყველაფერი გააკეთა, რათა ქართველებისთვის ჩამოერთმია ზღვისპირა ობიექტები, მიწის ნაკვეთები, რაც შემდეგ სხვადასხვა ეროვნების ხალხს მისცეს. ქართველებისთვის წართმეული ქონება ვისაც გადასცეს, ისინი ცოცხალი თავით არ იტყვიან, რომ ქრთამს იხდიან. არადა, რეალურად ასეა“.

ნინო მიქიაშვილი,
For.ge

საქართველოს ეროვნული ბანკის საააუქციონო კომისიის განცხადება

საქართველოს ეროვნული ბანკის საააუქციონო კომისია აცხადებს, რომ თანახმად საქართველოს ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის 2011 წლის 2 სექტემბრის №70/04 ბრძანებით დამტკიცებული დებულებისა და 2012 წლის 22 ივნისის №36 განკარგულებისა, 2012 წლის 11 ივლისს, საქართველოს ეროვნული ბანკის ადმინისტრაციულ შენობაში (გ. ლეონიძის ქუჩა №3/5, ოთახი №208) დღის 12 საათსა და 30 წუთზე ჩატარდება საჯარო აუქციონი, ეროვნული ბანკის საკუთრებაში არსებულ შემდეგ ქონებაზე:

[illegible] N1

N	[illegible]	[illegible]	[illegible]
1	14904	[illegible]-9	202.5
2	14905	[illegible]-9	202.5
3	14906	[illegible]-9	202.5
4	14907	[illegible]-9	202.5
5	14908	[illegible]-9	202.5
6	14909	[illegible]-9	202.5
7	14917	[illegible]-9	202.5
8	14915	[illegible]-9	202.5
9	14914	[illegible]-9	202.5
10	14913	[illegible]-9	202.5
11	14912	[illegible]-9	202.5
12	14911	[illegible]-9	202.5
13	14919	[illegible]-9	202.5
14	14916	[illegible]-9	202.5
15	14918	[illegible]-9	202.5
16	14920	[illegible]-9	202.5
17	14921	[illegible]-9	202.5
18	14922	[illegible]-9	202.5
19	14923	[illegible]-9	202.5
20	14924	[illegible]-9	202.5
21	14925	[illegible]-9	202.5
22	14926	[illegible]-9	202.5
23	14927	[illegible]-9	202.5
24	14928	[illegible]-9	202.5
25	14929	[illegible]-9	202.5
26	14910	[illegible]-9	202.5
27	14932	[illegible]-9	202.5
28	14931	[illegible]-9	202.5
29	14930	[illegible]-9	202.5
30	12993	[illegible]-8	88.2
31	12992	[illegible]-8	88.2
32	13348	[illegible]-8	88.2
33	12976	[illegible]-8	88.2
34	12989	[illegible]-8	88.2
35	13305	[illegible]-8	88.2
36	12988	[illegible]-8	88.2
37	12697	[illegible]-8	88.2
38	12671	[illegible]-8	88.2
39	13335	[illegible]-8	88.2
40	12677	[illegible]-8	88.2
41	12728	[illegible]	88.2
42	13357	[illegible]	88.2
43	13332	[illegible]	88.2
44	12876	[illegible]	88.2
45	13361	[illegible]	88.2
46	13360	[illegible]	88.2
47	15876	[illegible]	88.2
48	13358	[illegible]	88.2
49	13359	[illegible]	88.2
50	13587	[illegible]	88.2
51	15875	[illegible]	88.2
52	13330	[illegible]-8	88.2
53	13347	[illegible]-8	88.2
54	13338	[illegible]-8	88.2
55	18961	[illegible]-8	88.2
56	13333	[illegible]-8	88.2
57	13308	[illegible]-8	88.2
58	12978	[illegible]-8	88.2
59	16685	[illegible]-7	88.2
60	16682	[illegible]-7	88.2
61	16684	[illegible]-7	88.2
62	19044	[illegible]	648
63	17169	[illegible]	19.6
64	18848	[illegible] APPA-305	25.2
65	18849	[illegible] APPA-306	25.2
66	14668	[illegible]	277.83
67	18025	[illegible] GR-3790	25.2
68	18084	[illegible] GR-3790	25.2
69	18085	[illegible] GR-3790	25.2
70	18069	[illegible] GR-3790	25.2
71	17398	[illegible]	357.21
72	16990	[illegible]	405
73	13984	[illegible] -650	27
74	11425	[illegible]	27
75	17008	[illegible]	27
76	17036	[illegible] – 650	27
77	10803	[illegible] – 650	27
78	13776	[illegible] hp lj-5100	129.6
79	12383	[illegible] hp lj-1200	81
80	12061	[illegible] hp lj-1200	81
81	10940	[illegible] hp lj-1200	81
82	11558	[illegible] hp lj-1200	81
83	11370	[illegible] hp lj -1200	81
84	11065	[illegible] hp lj -1200	81
85	14959	[illegible] DL580	405
86	14303	[illegible] ibm 2000	243
87	17543	[illegible] ibm 2000	243
88	13945	[illegible] ibm 2000	243
89	12289	[illegible] ibm	64.8
90	14960	[illegible] hp dl 380	405
91	17237	[illegible] HP 1502	81
92	17240	[illegible] HP 1502	81
93	17239	[illegible] HP 1502	81
94	17243	[illegible] HP 1502	81
95	14056	[illegible] hp lj 1150	81
96	10189	[illegible] hp lj 1150	81
97	14956	[illegible] hp lj 1150	81
98	11355	[illegible] hp lj 1150	81
99	10387	[illegible] hp lj 1150	81
100	15984	[illegible] HP LJ 1150	81
101	11130	[illegible] hp lj 1150	81
102	12291	[illegible] hp lj 1150	81
103	10239	[illegible] hp lj 1150	81
104	10811	[illegible] hp lj 1150	81
105	13478	[illegible] – 650	27
106	13499	[illegible] – 650	27
107	16923	[illegible] ibm r 40	243
108	13956	[illegible] ibm 2400	283.5
109	12332-12331	[illegible] (IBM 2400)	283.5
110	10162	[illegible] ibm 2400	283.5
111	14787	[illegible]/IBM/	283.5
112	17577	[illegible] IBM2400	283.5
113	12245	[illegible] ibm 2400	283.5
114	12645	[illegible] ibm 2400	283.5
115	13692	[illegible] hp	405
116	14974	KVM Console	63
117	16618	[illegible] 1721	81
118	11002	[illegible] hp 2400	63
119	11072	[illegible] ibm r 51	243
120	17180	[illegible] ibm r 51	243
121	17147	[illegible] ibm r 51	243
122	10026	[illegible] ibm r 51	243
123	12048	[illegible] HP LJ 1200	81
124	14705	[illegible] DJ 1220	81
125	13891	[illegible] hp dj 5652	243
126	13959	[illegible] – 650	27
127	10802	[illegible] – 600	27
128	14670	[illegible] DELL [illegible]	45
129	14990	[illegible] hp lj 1020	72
130	14972	[illegible] IBMx346	405
131	11799	[illegible] hp lj 1200	81
132	17800	[illegible] HP LJ 1200	81
133	13755	[illegible] – 650	27
134	15087	[illegible] hp-5400	72.9
135	13656	[illegible] hp dl 380	405
136	10205	[illegible] – 650	27
137	15785	[illegible] – 690	27
138	15588	[illegible] – 690	27
139	15561	[illegible] – 1500	63
140	15651	[illegible] – 1500	63
141	18122	[illegible] ibm r40	243
142	15946	[illegible] APC BACK/BK 500-RS,500VA, 230V 300	27
143	15952	[illegible] IBM	283.5
144	14704	[illegible] canon pc860	129.6
145	11033	[illegible] canon pc860	129.6
146	12545	[illegible] canon pc 860	129.6
147	14601	[illegible] canon 860	129.6
148	12437	[illegible] canon 860	129.6
149	13060	[illegible] canon fc mf 3228	162
150	14600	[illegible] canon 860	129.6
		[illegible]	21,255.64

ლოტების საწყისი სააუქციონო ფასი განსაზღვრულია №1 დანართში მითითებული ფასების მიხედვით.

აუქციონში მონაწილეობისათვის შესატანი „ბე-ს" მოცულობა შეადგენს ქონების საწყისი სააუქციონო ფასის 10%-ს, (პირმა, რომელსაც სურს მიიღოს მონაწილეობა ქონების რამდენიმე ობიექტით ვაჭრობაში, უნდა გადაიხადოს ბე ცალ-ცალკე ყველა ობიექტისათვის), რომელიც ჩარიცხული/შეტანილი უნდა იქნეს საქართველოს ეროვნული ბანკის №117904101 ანგარიშზე (ს/კ 203 824 148, ბანკის „SWIFT" კოდი: BNLNGE 22). განაცხადი (რომელიც შეიცავს ინფორმაციას მონაწილის და ობიექტის შესახებ) „ბე"-ს შეტანის ქვითარი, აუქციონში მონაწილე ფიზიკური პირის პირადობის დამადასტურებელი მოწმობა, იურიდიული პირების მონაწილეობის შემთხვევაში, დამატებით, წარმომადგენლობითი უფლებამოსილების დამადასტურებელი დოკუმენტი და ამონაწერი სამეწარმეო რეესტრიდან, წარედგინება საააუქციონო კომისიის მდივანს რეგისტრაციისათვის, რის შემდეგაც გაიცემა „მონაწილის ბილეთი". აუქციონზე უმცირესი ბიჯი შეადგენს 5 ლარს. აუქციონის დასრულების შემდეგ დგება ოქმი, რომლის ხელმოწერიდან ხუთ სამუშაო დღეში მყიდველმა ოქმში მითითებულ ანგარიშზე უნდა შეიტანოს ობიექტის მთლიანი თანხა ან ნახევარი მაინც, რომელიც შეესაბამება მის მიერ აუქციონზე დასახელებულ საბოლოო ფასს, ნაღდი ფულით ან გადარიცხვით. იმ შემთხვევაში თუ ზემოაღნიშნულ ვადაში მყიდველმა გადაიხადა ობიექტის ღირებულების მხოლოდ ნახევარი, გადახდის ვადა გახანგრძლივდება კიდევ 30 კალენდარული დღით. თუ მყიდველი უარს იტყვის ნაყიდ ქონებაზე ან დროულად არ შეიტანს საჭირო თანხას, მას ჩამოერთმევა უფლება ქონების შეძენაზე და გადახდილი თანხა და „ბე" არ დაუბრუნდება.

საჯარო აუქციონის ფორმით სახელმწიფო ქონების რეალიზაციის მიზანია საკუთრების უფლება მიენიჭოს საჯარო აუქციონში მონაწილე იმ პირს, რომელიც ვაჭრობის პროცესში სახელმწიფო ქონების განმკარგავ სუბიექტს ყველაზე მაღალ ფასს შესთავაზებს.

პირს უფლება აქვს „ბე"-ს დაუკავებლად უარი განაცხადოს წერილობითი ფორმით საჯარო აუქციონში მონაწილეობაზე, განაცხადების მიღების ვადის ამოწურვამდე 48 საათით ადრე.

აუქციონში მონაწილეობაზე განცხადების მიღებას კომისია იწყებს აუქციონის გამოცხადების დღიდან და ამთავრებს აუქციონის დაწყებამდე 24 საათით ადრე. დადგენილი ვადის გასვლის შემდეგ განცხადებები არ მიიღება. აუქციონის შემდეგ გაყიდული ქონების ტექნიკური მდგომარეობის შესახებ მათი მყიდველისგან პრეტენზია

არ მიიღება. დაინტერესების შემთხვევაში, დაწვრილებითი ინფორმაციის მიღების მიზნით შეგიძლიათ მიმართოთ საააუქციონო კომისიის მდივანს ქალბატონ თამარ რუსიეშვილს, (ტელ: 240-64-97, მობ: 599 57-45-64, მის: ქ. თბილისი, ლეონიძის 3/5, ოთახი №312) ელ. ფოსტა ე ინვენტარის სანახავად მიმართეთ: ბექა ბარბაქაძე (ტელ: 240-63-97, მობ: 577 98-40-34), ალექსანდრე კირვალიძე (ტელ: 240-63-99, მობ: 577 33-10-07) მისამართზე: ქ. თბილისი, ლეონიძის ქ. 3/5, ოთახი №119.

საქართველოს ეროვნული ბანკის საააუქციონო კომისია

„ევრო – 2012“

ვისაც გვჯერა, გაგვატარეთ!

რაც ევროპის საფეხბურთო ჩემპიონატი დაიწყო, პროფესიონალებმაც და დილეტანტებმაც თავი მოგვაბეზრეს, გინდა თუ არა, ფინალში ესპანეთი და გერმანია ითამაშებენო.

კონტინენტისა და მსოფლიოს მოქმედი ჩემპიონისთვის ფავორიტის სტატუსის მიკუთვნება არავის გაჰკვირვებია, აი, იოაჰიმ ლიოვის შეგირდებზე ასეთი ავანსების გაცემა კი, დიახაც, ბევრ კითხვის ნიშანს აჩენდა.

როგორც აღმოჩნდა, სავსებით საფუძვლიანს.

იტალია – გერმანია 2:1 (2:0)

გოლები: ბალოტელი (2), იოზილი (პენალტით).

დავიწყოთ იმით, რომ ბუნდესნაკრებს აქამდე გამართული ოფიციალური მატჩებიდან მეტოქისთვის ერთიც კი არ მოუგია.

თუ ვინმეს თვალები აუხვია წლევანდელი ფორუმის ჯგუფურ რაუნდსა და მეოთხედფინალში გერმანელთა აქტიურმა შეტევითმა ოპერაციებმა და უდანაკარგოდ ასპარეზობამ, შევახსენებთ, რომ, დადებითი შედეგების მიუხედავად, ადვილი შესამჩნევი იყო მათ დაცვაში არსებული სიცარიელე. სხვათა შორის, განგაშის პირველი ზარი უკრაინა-პოლონეთში გამგზავრების წინ შვეიცარიელებთან ფიასკოთი დასრულებულ უკანასკნელ სპარინგში გაისმა (3:5), მაგრამ, ეტყობა, ამას ყურადღება არავინ მიაქცია.

დაბოლოს, რატომღაც ბევრმა დაივიწყა „სკუადრა აძურასთან“ დაკავშირებით დამკვიდრებული ტრადიცია, როცა აპენინელები ტრიუმფით ამთავრებენ იმ ტურნირს, რომლის სტარტამდეც მათ ირგვლივ სკანდალური მოვლენები ვითარდება (1982 და 2006 წლები).

ვფიქრობ, საკმარისი არგუმენტები გაგიზიარეთ, თუ რატომ არ უნდა გამართლებულიყო „ყოვლისმცოდნეთა“ პროგნოზები, თუმცა არის კიდევ რამდენიმე პიროვნული ფაქტორი, რამაც განაპირობა კიდეც იტალიელთა წარმატება.

უპირველესად, ესაა ახალი ფორმაციის მწვრთნელი ჩეზარე პრანდელი, რომელიც, პირველად 1978 წლის „მუნდიალის“ შემდეგ (გახსოვთ, როგორ „დაფრინავდნენ“ მაშინ არგენტინის სტადიონებზე ბეტეგა, როსი, კაუზიო და ძმანი მათნი?) „სკუადრა აძურას“ შემტევ ფეხბურთს ათამაშებს.

რაც შეეხება ანდრეა პირლოს, მას, ალბათ, დღესვე უნდა გადაეცეს „ევრო – 2012“-ის საუკეთესო ფეხბურთელისთვის დაწესებული ჯილდო, რადგან ასე მკვეთრად უკრაინასა და პოლონეთში არც ერთი ვარსკვლავი არ კაშკაშებს.

არიან კიდევ ბალოტელი, დე როსი, ბუფონი და, რაც მთავარია, „სერია – ა“-ს ხიბლი, რომელიც, ათასგვარი მაქინაციის მიუხედავად, ევროპაში ერთ-ერთ მოწინავედ რჩება.

გიორგი შოთაძე

ჭიდაობა

„კლასიკოსთა“ ექვსეული გაცხადდა

საქართველოს ბერძნულ-რომაული სტილით მოჭიდავეთა ნაკრები მთავარი მწვრთნელის – ბეგი დარჩიას ხელმძღვანელობით გერმანიას ასეთი შემადგენლობით გაემგზავრა: რევაზ ლაშხი (60 კგ), მანუჩარ ცხადაია (66), ზურაბ დათუნაშვილი (74), ვლადიმერ გეგეშიძე (84), სოსო ჯაბიძე (96) და გურამ ფერსელაძე (120). ქართველი „კლასიკოსები“ 30 ივნისსა და 1 ივლისს დორტმუნდის „დიდ პრიზზე“ იასპარეზებენ და შემდეგ ბელარუსში ჩავლენ ოლიმპიური თამაშებისთვის მოსამზადებლად. ამ გუნდში ერთადერთი 74 კილოში იყო გასარკვევი ოლიმპიადის მონაწილის ვინაობა. ბეგი დარჩიამ ოლიმპიურ ჩემპიონ მანუჩარ კვირკველიას დათუნაშვილი არჩია, რომელმაც, ფაქტობრივად, სალიცენზიო ტურნირზე დაიმსახურა ლონდონის საგზური. ჭიდაობის ეროვნულმა ფედერაციამ კვირკველია ახლახან ნაკრები გუნდების კოორდინატორად დანიშნა.

ლაშა დიდია

კრივი

„ბრინჯაო“ დაიბევეს

ბულგარეთის დედაქალაქ სოფიაში დასასრულს უახლოვდება ჭაბუკ მოკრივეთა ევროპის პირველობა. საქართველოს ნაკრების 10 წევრიდან რინგს ორი ჩვენებურიღა შემორჩა. 63 კილოგრამ წონით კატეგორიაში ნუკრი ადამიამ ზედიზედ სძლია ერიკ ჟერმაკს (პოლონეთი, 14:11) და ოგუსკან ოზთურქს (თურქეთი, 13:11), ხოლო 70 კილოში რატი ტლაშაძემ ანდრეი არადია (რუმინეთი, 17:9) და ადამ ტოტი (უნგრეთი, 13:8) დაამარცხა. ორივე ქართველი სპორტსმენი ნახევარფინალში გავიდა და ბრინჯაოს მედლები დაიბევა. ჩვენებურები გადამწყვეტ ორთაბრძოლებში მონაწილეობის უფლების მოსაპოვებლად ბულგარელებს – ზდრავკო პოპოვსა და ივაილო ივანოვს შეხვდებიან.

გივი გაგუა

იუბილე

ყამირიდან ამოხეთქილი ძალა ქართული

ნახევარი საუკუნე მიილია მას შემდეგ, რაც თბილისის „დინამოს“ კალათბურთელებმა 1962 წლის 29 ივნისს ჟენევაში მადრიდის „რეალს“ სძლიეს და ევროპის ჩემპიონთა თასი მოიპოვეს.

1958 წელს ფრანგულმა სპორტულმა გაზეთმა „ეკიპმა“ ევროპის საკლუბო გუნდებისთვის სპეციალური პრიზი – „ვერცხლის კალათა“ დააწესა. ეს საპატიო ჯილდო ზედიზედ ორჯერ რიგის არმიელებმა დაისაკუთრეს. 1960 წელს ბალტიისპირელები მესამე ფინალში ქართველ კალათბურთელებს დაუპირისპირდნენ და ორივე მატჩი მოუგეს – 61:51, 69:62. ორი წლის შემდეგ დინამოელთა მცირე ცდა იღბლიანი აღმოჩნდა. სახელოვანი მწვრთნელის – გიორგი ავალიშვილის შედუღაბებულ კოლექტივს 1962 წელს სათავეში ჩაუდგა კაცილეგენდა ოთარ ქორქია. მისი ხელმძღვანელობით „დინამომ“ ზედიზედ ჩამოიცილა გზიდან რუმინეთის არმიელები (77:76, 82:77) და თურქეთის „დარუშაფაკი“ (80:67, 84:49). ნახევარფინალში ცსკა-ს – „ვერცხლის კალათის“ იმჟამინდელ მფლობელს დაუპირისპირდა. ორივე მატჩი ქართველებმა მოიგეს (75:71, 74:66) და მადრიდის „რეალთან“ გადამწყვეტ პაექრობაში მონაწილეობის უფლება მიიღეს. ესპანეთის მაშინდელმა მმართველმა ფრანკომ სამეფო გუნდს საბჭოთა კავშირში ჩასვლის ნება არ დართო, დინამოელთა მასპინძლობაზეც უარი თქვა. ფინალური მატჩი 1962 წლის 29 ივნისს ნეიტრალურ მოედანზე – ჟენევაში დაინიშნა. ჩვენს კალათბურთელებს (გურამ მინაშვილი, ვლადიმერ უგრეხელიძე, ლევან მოსეშვილი, ლევან ინწკირველი, ვალერი ალთაბაევი, ამირან სხიერელი, ილარიონ ხაზარაძე, ალექსანდრე კილაძე, ანზორ ლეჟავა, რეზო გოგელია. გუნდმა ბოლო მომენტში დაიმატა მოსკოვის დინამოელი ალექსანდრე პეტროვი) არც ამ პაექრობაში გაუწბილებიათ გულშემატკივრები – ჩვენებურებმა ყველა კომპონენტში დაჩაგრეს მეტოქე, 90:83 გაიმარჯვეს და ევროპის ჩემპიონთა თასი დაისაკუთრეს. მატჩის შემდეგ კალათბურთის საერთაშორისო ფედერაციის გენერალურმა მდივანმა უილიამ ჯონსმა თქვა: „ოცდაათი წელიწადია, თვალს ვადევნებ ევროპის კალათბურთელთა თამაშს, მაგრამ ასეთი საინტერესო ბრძოლა ჯერ არ მინახავს. „რეალი“ ქარიშხალი და ტექნიკა იყო, „დინამო“ – „ქარიშხალი, ტექნიკა და სათამაშო დისციპლინა“.

82 წლის ქართველმა ემიგრანტმა მწერალმა გრიგოლ რობაქიძემ, რომელიც ჟენევის პაექრობას ესწრებოდა, დისადმი გამოგზავნილ წერილში ასე შეაფასა დინამოელთა გამარჯვება: „მე ძალიან ვღელავდი. გასაგებია: სისხლი! ეს გამარჯვება ქართველების დიდად მნიშვნელოვანია. დავინახე ყამირითგან ამოხეთქილი ძალა ქართული... ეს ისეთი დიდი ამბავია, რომ იგი სპორტულ გამარჯვებას სცილდება: ბევრად, ბევრად მეტი უკანასკნელზე. როგორც ქართველი – მე მხრებში გავიმართე.

გამარჯვებულები არ „აყვინ ჩილებულან“ გამარჯვებით. ერთი მათგანის სახეზეც ვერ ამოიკითხავდით: „ხომ გაჯობეთ!“ ზრდილად, რაინდულად, ქართველურად გაუწოდეს ხელი მოპირდაპირეთ. დაუვიწყარი სურათია!“..

ვერ გამართლდა დიდი მწერლის სიტყვები. ამ დაუვიწყარ სურათს წლების განმავლობაში ბინდი გადაეფარა. არავის მოსვლია აზრად, გუშინ, 29 ივნისს, დიდი გამარჯვების ნახევარსაუკუნოვანი იუბილე ზეიმით აღენიშნათ. ბოლოდროინდელი წარმატებებით ისე ვართ განებივრებული, 50 წლის წინათ მოპოვებული „ვერცხლის კალათა“ ვიღას გაახსენდებოდა.

ლექსო ცინცაძე

ნბა-ს დრაფტი

თორნიკე შენგელია – ჯერ – „ფილადელფია“, შემდეგ – „ნიუ ჯერსი“

ნიუ ჯერსიში ჩატარებულ ნბა-ს დრაფტზე თორნიკე შენგელია მეორე რაუნდში 24-ე ნომრის მქონე „ფილადელფიამ“ აიყვანა, რამდენიმე წუთში კი იგი „ნიუ ჯერსი ნეთსს“ დაუთმო. ნიუჯერსელებმა 20 წლის ქართველ ფორვარდში გარკვეული თანხა გადაიხადეს. როგორც ერთ-ერთმა ამერიკულმა ვებგვერდმა ივარაუდა, შესაძლოა, „ნიუ ჯერსის“ მფლობელ რუს ოლიგარქ მიხეილ პროხოროვს გარკვეული ინტერესი აქვს შენგელიასი.

ჯერჯერობით უცნობია, დარჩება თუ არა შენგელია ამერიკაში და ჩაერთვება თუ არა საზაფხულო ლიგებში, რომლებშიც კლუბები დრაფტზე აყვანილ ახალგაზრდებს სცდიან და გადაწყვეტილებას იღებენ, გაუფორმონ ახალბედას კონტრაქტი თუ იჯარით გამოუშვან რომელიმე ევროპულ გუნდში.

დავძენთ, რომ ვლადიმერ სტეფანიას, ნიკოლოზ ცქიტიშვილისა და ზაზა ფაჩულიას შემდეგ თორნიკე შენგელია მეოთხე ქართველია, ვინც პლანეტის უძლიერეს საკალათბურთო ლიგაში ითამაშებს.

კალათბურთი

„არმია“ ევროჩელენჯს ჯგუფური ეტაპიდან დაიწყებს

საქართველოს საკალათბურთო სუპერლიგის ჩემპიონი „არმია“ მომავალ სეზონშიც ითამაშებს საკლუბო ტურნირ ევროჩელენჯზე და იქ პირდაპირ ჯგუფურ ეტაპზეა დაშვებული.

ფიბა-ევროპამ გამოაქვეყნა იმ 36 გუნდის ვინაობა, რომლებიც ევროჩელენჯის 8 ოთხგუნდიან ჯგუფს დააკომპლექტებენ. 28 გუნდი პირდაპირ ჯგუფურ ეტაპზეა დაშვებული, ხოლო 8 პრეტენდენტი ერთმანეთში დაწყვილდება და დარჩენილ ოთხ საგზურს გაითამაშებს.

ჯერჯერობით არ გარკვეულა, „არმიას“ ჯგუფში რომელი მეტოქეები ეყოლება. კენჭისყრა 6 ივლისს გერმანიის ქალაქ ფრიზინგში გაიმართება.

საქართველოს ორგზის ჩემპიონი ამ ტურნირში შარშანაც მონაწილეობდა და თურქულ „ბეშიქთაშთან“, ჰოლანდიურ „ლეიდენსა“ და გერმანულ „გეტინგენთან“ ბრძოლაში მცირედი დააკლდა ჯგუფიდან გასასვლელად.

ევროჩელენჯის ჯგუფურ ეტაპზე დაშვებულნი არიან:

ანტვერპენი, აალსტი, მონსი (სამივე ბელგია), კერავნოსი, ნიქოზია (ორივე კვიპროსი), არმია (საქართველო), ხიმიკი (უკრაინა), პლოეშტი, ტიმიშოარა, პიტეშტი (სამივე რუმინეთი), კრასნიე კრილია (რუსეთი), მინსკი (ბელარუსი), კრკა (სლოვენია), ნორჩიოპინგი, სოდერტელიე (ორივე შვედეთი), პარიზი, ნანსი, გრაველინი, დიჟონი (ოთხივე საფრანგეთი), ვენტსპილსი (ლატვია), კარშიაკა (თურქეთი), ოლდენბურგი, ტელეკომი (ორივე გერმანია), ფორტრესი, შოლნოკი (ორივე უნგრეთი), ტამპერე (ფინეთი), ჰაპოელი (ისრაელი), ტარტუ (ესტონეთი)

საკვალიფიკაციო ტურნირს გაივლიან:

ალიაგა, თოფაში (ორივე თურქეთი), რაკვერე (ესტონეთი), აპოლონი (კვიპროსი), გაზ მეთანი (რუმინეთი), ურალი (რუსეთი), იოენსუნი (ფინეთი), კლოსტერნიუბერგი (ავსტრია).

ძლიერნი ამა ქვეყნისა

ფიზიკურ პირთა მმართველობიდან — კორპორაციების მართვის ერაში?

„ფინანსურ მომსახურებათა ფონდი“, „როტარი კლუბი“ და სხვები

ციურიხის ფედერალური ტექნოლოგიური ინსტიტუტის ახალგაზრდა მათემატიკოსმა ჯეიმს გლატფელდერმა დაადგინა, რომ 147 კორპორაცია მსოფლიო რესურსების ნახევარზე მეტს ფლობს, თანაც ეს მხოლოდ აისბერგის მწვერვალია! დედამიწას ერთი მუჭა ხალხი, ანდა, შესაძლოა, სულაც ერთი კაცი მართავს, რომლის სახელი ჯერჯერობით უცნობია...

ჯეიმს გლატფელდერი ასე მსჯელობდა: მსოფლიოში დაახლოებით 37 მილიონი კომპანიაა, რომელსაც ამდენივე დირექტორი მართავს. დაკავშირებულია თუ არა ეს ხალხი ერთმანეთთან? იქნებ მათ შორის ახლობლები, ანდა, სულაც, ნათესავები არიან? ან, იქნებ ზოგიერთი მათგანი მეორეებს ემორჩილება (ე.წ. შვილეული კომპანიები არიანძ? ამის დადგენა ინფორმაციის საყოველთაო გავრცელების ხანაში დიდ სირთულეს არ წარმოადგენს.

ჯეიმს გლატფელდერი დაწვრილებით ყვება იმის ამბავს, თუ როგორ ჩამოყალიბდა ჯერ 1318, შემდგომ კი 147 კომპანიის ბირთვი. მას პირველი ათეული კომპანიის ჩამონათვალი მოჰყავს, მაგრამ გვაფრთხილებს, რომ ლიდერები, შესაძლოა, შეიცვალონ. სავარაუდოა, რომ ამ „ტოპ-ათეულიდან“ კვალი კიდევ სადღაც სხვაგან მიდიოდეს, მაგალითად, რომელიმე მიყრუებული მხარის რომელიმე პატარა ქალაქის რომელიმე სრულიად უმნიშვნელო ფირმაში... თუმცა ეს, ჯერჯერობით მაინც, მხოლოდ ჟურნალისტური ფანტაზიაა...

გლატფელდერის სია: ათი კომპანია, რომელიც მსოფლიოს მართავს

„ბარკლაის“ (დიდი ბრიტანეთი), აქტივები — 55 მილიარდი დოლარი, საქმიანობის სახეობა — ფინანსები, მფლობელი — მარკუს ეიჯიუსი (როტშილდებიძ; **„კაპიტალ გრუპ კომპანი“ (აშშ),** ტრილიონი დოლარი, ფინანსები, დევიდ ფიშერი (საერთაშორისო სავალუტო ფონდის საბჭოს წევრიძ; **„ეფემერ კორპორეიშენი“ (აშშ),** ტრილიონი დოლარი, ფინანსები, ჯონსონების ოჯახი; **„ექსა“ (საფრანგეთი),** 90 მილიარდი დოლარი, დაზღვევა, ანრი და კასტრე (კასტრეს დინასტიის მე-5 წევრიძ; **„სთეიტ სთრიტ კორპორეიშენი“ (აშშ),** 730 მილიარდი, ფინანსები, ჯეი ჰოლდეი (ფინანსური მომსახურების ფორუმის წევრიძ; **„ჯი პი მორგან ჩეიზი“ (აშშ),** 2,3 ტრილიონი დოლარი, ფინანსები, ჯეიმს დაიმონი (სითი-გრუპის ყოფილი ხელმძღვანელიძ; **„ლეგალ ენდ ჯენერალ გრუპი“ (დიდი ბრიტანეთი);** 500 მილიარდი დოლარი, ფინანსები, ჯონ სტიუარტი; **„ვანგარდ გრუპი“ (აშშ),** 1,6 ტრილიონი დოლარი, ინვესტიციები, უილიამ მაკ ნაბი; **„იუ ბი ეს ეიჯი“ (შვეიცარია),** 1,7 ტრილიონი დოლარი, ფინანსები, ბანკები, სერჟიო ერმოტიძ; **„მერილ ლინჩი ენდ კომპანი“ (აშშ),** 1,6 ტრილიონი დოლარი, ფინანსები (ნაყიდია „ბენკ ოფ ამერიკას“ მიერძ.

პირველი, რაც თვალშია საცემი, ის გარემოებაა, რომ თითქმის ყველა კომპანია — ათიდან რვა! — ამერიკული ან ინგლისურია. მეორე ისაა, რომ მათ გარკვეულ პირთა ელიტური წრე ხელმძღვანელობს. ხელმძღვანელი მარკუს ეიჯიუსი როტშილდების ძლევამოსილი კლანის წარმომადგენელია, დანარჩენები იმდენად დიდგვაროვნები არ არიან, სამაგიეროდ მანამდე... ამ ათეულის სხვა კომპანიებს ხელმძღვანელობდნენ. ეს ხალხი ერთმანეთთან მჭიდროდ დაკავშირებული რომ არ იყოს, გასაოცარი სწორედ ეს იქნებოდა. მესამე ისაა, რომ ეს პირები ერთსა და იმავე უმაღლეს სასწავლებლებში სწავლობდნენ. გარდა ამისა, მათ ოფიციალურ ბიოგრაფიებში მეტად საგულისხმო დეტალები საკმაოდ მრავლადაა: ერთი მათგანი ადრე აშშ-ის მთავრობაში იყო, მეორე — საერთაშორისო სავალუტო ფონდში, მესამე, კერძოდ, ჯეი ჰულეი, სულაც გაურკვეველი „ფინანსურ მომსახურებათა ფორუმის“ წევრია. აღნიშნული სტრუქტურა ვაშინგტონშია განთავსებული და, როგორც ეს მისტერ ჰულეის ბიოგრაფიაში ბუნდოვნადაა მითითებული, „18 უდიდესი ტოპ-მენეჯერის გამაერთიანებელი არაფორმალური ორგანიზაციაა“. აი, ასე, უბრალოდ, „აერთიანებს“, მორჩა და გათავდა. რა საქმიანობას ეწევა ეს ორგანიზაცია, რაზე მსჯელობენ ის ტოპ-მენეჯერები თავიანთ დახურულ კლუბში თავყრილობებზე, კაციშვილმა არ იცის.

მსოფლიოში კიდევ არაერთი მსგავსი ორგანიზაციაა, მაგალითად, ცნობილი „როტარი კლუბი“, რომლის წევრები, როგორც ამბობენ, მსოფლიო ჩრდილოვან მთავრობას წარმოადგენენ, რომელიც ახლო მომავალში „ლეგალურ მთავრობებს“ აშკარად დაუპირისპირდება ძალაუფლების მოსაპოვებლად. თუმცა კაპიტალისა და ხელისუფლების შერწყმაზე, როგორც ეკონომისტი ბორის კაგარლიცკი აღნიშნავს, ჯერ კიდევ ლენინი წერდა, ამიტომ გასაკვირი ამაში არაფერია: „როტარი კლუბი“ 1905 წელს დაარსდა, კაპიტალი კი მსოფლიოს დაახლოებით ამ დროიდან მოყოლებული მართავს...

ამდენად, როგორც ჩანს, კაცობრიობა ფიზიკურ პირთა მმართველობის ხანიდან კორპორაციების მართვის ერაში შედის.

ნინო ალექსანდრია

დედაქალაქი

კიდევ უფრო დამიმშვენე!..

თბილისში, გმირთა მოედანთან ახალი სავალი გზების მშენებლობა მიმდინარეობს.

მშენებლობებს ბატონი თამაზ შილაკაძე ხელმძღვანელობს. წარმატებას ვუსურვებთ და მადლობას ვუხდით დედაქალაქის საკეთილდღეოდ გაწეული საქმისთვის.

ელგუჯა ნადარეიშვილის ფოტო.

გახსენება

მერაბ ბერიშვილი

ზეგ მეორმოცე დღე გათენდება უშენოდ. უკვე ძალიან, უსაზღვროდ გვენატრები, ვაი რომ, მხოლოდ მოგონებებით გიხსენებთ, მაგრამ ვამაყობთ შენი კაცური კაცის სახელით. ეს რა უცნაურად დაგვტოვე! ნეტავი იცოდე, როგორ დააკლდი ყველას! გულმოკლულია ყველა, ვისაც შენთან ოდნავი შეხება მაინც ჰქონდა... წახვედი და... მონატრებაც გვასწავლე. თურმე საყვარელი, ახლობელი ადამიანის მონატრებაზე ძნელი და შემზარავი არაფერი ყოფილა ამქვეყნად. შენი გახსენება ჩვენი დიდი მონატრების გამოხატულებაა. ღმერთს ვთხოვთ, ნათელში ამყოფოს შენი კეთილი სული, მსუბუქი იყოს შენთვის მშობლიური მიწა!

9 სექტემბერს შენი თანაკლასელები შევიკრიბებით შენს საფლავთან და იქ აღვნიშნავთ შენი დაბადების 66-ე წლისთავს.

სენაკის ყოფილი I საშუალო სკოლის 1963-64 სასწავლო წლის კურსდამთავრებული სკოლის ამხანაგები:

ბადრი ბარკალაია, თამაზ სიმონია, იური პარკაია, შუქური აჯოღლი, მერაბ ფანცულაია, ირა პირტახია, გული ჩვამანია, ნანული კვირკველია, მზია ზარქუა, მურმან გვარამია, დოდო ბოკუჩავა, დალი ხარჩილავა, რომან ავალიანი, ზაირა მაკალათია, შაქრო კაკულია, ნოდარ ადამია, მურმან გვასალია, ზურაბ კაკალია, ლიანა გაბუნია, ზაურ შამათავა, იური კიკალეიშვილი, რევაზ ღადალაძე, რაულ გაბუნია.

საქართველოს მეან-გინეკოლოგთა და პერინატოლოგთა ასოციაცია, აკად. კ. ჩაჩავას მრავალპროფილიანი კლინიკა, თბილისის სახელმწიფო სამედიცინო უნივერსიტეტის მეანობა-გინეკოლოგიის დეპარტამენტი ღრმა მწუხარებით იუწყებიან, რომ კლინიკის ექიმებს ნანა და მარინე გეთიებს გარდაეცვალათ მამა, საქართველოს დამსახურებული პედაგოგი

გრიგოლ (გრიშა) გეთია

და თანაგრძნობას უცხადებენ განსვენებულის ოჯახს.

ჩვენი კარაბადინი

განვითარების ახალი ეტაპის დასაწყისი

სისხლის გადასხმის პარიზის ინსტიტუტისა და ვერმონტის შტატის უნივერსიტეტის მეცნიერებმა სენსაციური განცხადება გააკეთეს: სისხლის I, II, III და IV ჯგუფებს კიდევ ორი დაემატა, რომლებსაც „ლენჯერისი“ და „ჯუნიორი“ დაარქვეს. მათი მატარებელი ათასობით იაპონელია, თუმცა ბოლო დროს ამ ჯგუფების სისხლი სხვა ეროვნებათა წარმომადგენლებსაც, კერძოდ, ევროპელ ბოშებსა და ამერიკელებს აღმოუჩინეს.

მიჩნეულია, რომ სისხლის ამა თუ იმ ახალი ჯგუფის გაჩენა პირდაპირ კვებას უკავშირდება. ეს იმითაა გამოწვეული, რომ ადამიანები მიგრირების პროცესში ადგილობრივ საკვებს ეგუებოდნენ, იცვლებოდა ასევე მისი მონელებისა და იმუნური სისტემები, რაც ახალ-ახალ ინფექციურ დაავადებებთან ბრძოლის აუცილებლობით იყო განპირობებული. ყოველივე ეს კი სისხლზე აისახებოდა. აქედან გამომდინარე ვასკვნით, რომ სისხლის თითოეული ჯგუფი ჩვენს წინაპართა დიეტისა და მოქცევის სტრატეგიის შესახებ ინფორმაციას შეიცავს. ამდენად, თითოეული ჩვენგანი დღესდღეობითაც განიცდის მათი მიდრეკილებებისა და ჩვევების ზეგავლენას.

თავდაპირველად სისხლის ოთხი ჯგუფის გამოყოფა კაცობრიობის ევოლუციის ოთხ ეტაპს უკავშირდებოდა. პირველი ეტაპია პირველ ადამიანთა წარმოშობა, რომლებსაც ყველას სისხლის ერთი — O (Iძ ჯგუფი ჰქონდათ. მეორე ეტაპია საკვების ნადირობითი და მოკრეფითი წესიდან უფრო ცივილიზებულ აგრარულ წესზე გადასვლა, რომლის შედეგად სისხლის A (IIძ ჯგუფი წარმოიშვა. მესამე ეტაპია რასების აფრიკის კონტინენტიდან ევროპაში, აზიაში, ჩრდილოეთ და სამხრეთ ამერიკაში მიგრირება, რის შედეგად B (IIIძ ჯგუფი წარმოიშვა. მეოთხე ეტაპზე კი სისხლის სხვადასხვა ჯგუფთა შერევით წარმოიშვა AB (IVძ ჯგუფი.

აღსანიშნავია, რომ იმის ახსნას, თუ საიდან გაჩნდა სისხლის კიდევ ორი, ასე ვთქვათ, „იაპონური“ ჯგუფი, მეცნიერები ჯერჯერობით ვერ ახერხებენ. თუმცა კი ვარაუდობენ, რომ შესაძლოა, კაცობრიობის ევოლუციის ახალი ეტაპი დაიწყო. აღსანიშნავია ისიც, რომ ამჯერად ეს ეტაპი არა „გასტრონომიული“, არამედ გაზრდილი რადიაციული ფონისა და ელექტრომაგნიტური გამოსხივების მიზეზით ვითარდება.

ზოგიერთი სპეციალისტის აზრით, სისხლი შეიძლებოდა შეცვლილიყო და ახალი თვისებები შეეძინა ფიზიკურ ველთა ზემოქმედების შედეგად. რადიაციული დასხივება იაპონელებმა ხიროსიმასა და ნაგასაკის ატომური დაბომბვის, ასევე ფუკუსიმას ატომურ ელექტროსადგურზე ავარიის შედეგად მიიღეს. ელექტრომაგნიტური ველების წყაროებს კი აურაცხელი საყოფაცხოვრებო ხელსაწყო წარმოადგენს.

მეტიც: მეცნიერები აცხადებენ, რომ ზღვრული არც სისხლის ექვსი ჯგუფია. წითელი ჯვრის ოსაკასა და ჰოკაიდოს სისხლის ცენტრების იაპონელი ექიმები ვარაუდობენ, რომ შესაძლოა კიდევ 10-15 ჯგუფი გაჩნდეს. მათი წარმოშობა, ალბათ, სიცოცხლის გახანგრძლივებისა და ჯანდაცვის სფეროებში მომავალ წარმატებებთან იქნება დაკავშირებული, რაც მედიკამენტების ახალი თაობის შექმნით იქნება განპირობებული.

ამასთან, გაკვირვებას იწვევს ის გარემოება, რომ ახალი ჯგუფების სისხლის გადასხმისას თითქოს შეუთავსებლობის ეფექტი უნდა წარმოიშვებოდეს ხოლმე, მაგრამ ეს ასე არ ხდება. ასეთი შემთხვევები, მართალია კი ყოფილა, მაგრამ ეს ერთეული გამონაკლისებია. სხვა საქმეა, თუ სისხლს სხვა ეროვნების კაცს (არაიაპონელსძ გადაუსხამენ, მაშინ გართულება გარდუვალია. კიდევ უფრო რთულდება საქმე ორგანოთა ტრანსპლანტირების დროს. იაპონელი მამაკაცების დაორსულებულმა ევროპელმა ქალებმა არაერთხელ ნაყოფი იმის გამო დაკარგეს, რომ დედის და ჩვილის ორგანიზმები შეუთავსებლები იყვნენ. ბოლო დრომდე ექიმებმა ამის მიზეზის შესახებ არაფერი იცოდნენ, ახლა კი გაირკვა, რომ ყველაფერი სისხლის ახალი ჯგუფების ბრალი ყოფილა.

დალი ხუნდაძე

საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტროს ს.ს.ი.პ - ბუნებრივი რესურსების სააგენტოს განცხადება

2012 წლის 27 ივნისს გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკაში“ გამოქვეყნებულ **№24 (ყვარლის მუნიციპალიტეტი, სოფ. გავაზი მდ. ალაზანზე ქვიშა, ხრეშის გამოვლინება)** ობიექტზე აუქციონში მონაწილეების მიღების თაობაზე პირველი განცხადება შემოვიდა 2012 წლის 29 ივნისს, აუქციონი გაიმართება ს.ს.ი.პ — ბუნებრივი რესურსების სააგენტოს შენობაში ა/წ 4 ივლისს 12 საათიდან. აღნიშნულ ობიექტზე განცხადებების მიღება შეწყდება აუქციონის გამართვის წინა სამუშაო დღეს.

სულიერება

შალვა ახალციხელი

30 ივნისს საქართველოს მართლმადიდებელი სამოციქულო ეკლესია მოწამე შალვა ახალციხელს იხსენიებს.

...შალვა ახალციხელმა შამქორის ომში გამარჯვების შემდეგ ხილიფას დროშა წამოიღო ნიშნად ქრისტიანობის უძლეველობისა და ხახულის ღვთისმშობელს შესწირა სხვა უამრავ ნადავლთან ერთად.

მეფე თამარის დროს შალვა ახალციხელს მანდატურთუხუცესობა უბოძეს.

წმინდა მეფე თამარის ასულის – რუსუდანის მეფობისას საქართველოში ჯალალედინი შემოიჭრა უთვალავი ლაშქრით. სარდალმა ივანე ათაბაგმა მეწინავე ლაშქრის მეთაურობა დაავალა სიმამაცით და სიმხნევით გამორჩეულ ორ ძმას – შალვა და იოანე ახალციხელებს.

მუსლიმებმა შალვა ხელთ იგდეს და ქრისტესთვის მებრძოლი აწამეს.

წამებისას შალვა სიხარულით ამბობდა: „იხარებდე, ჰოი, შალვა, დავითმინოთ, შალვა, სიკვდილი ქრისტესთვის...“

ხალხურ პოეზიაშიც ჰპოვა ასახვა შალვა ახალციხელის ღვაწლმა: „შავლეგ, შენი შავი ჩოხა, შავლეგო, სისხლში გაგიხამებია, შავლეგო, ყაწიმები გიხდებოდა, შავლეგო, მტერთან ბრძოლა გიხდებოდა, შავლეგო, შავლეგ შენი შავი ჩოხა, შავლეგო“.

გიული ლიპარტია

ჩვენი პრესდაიჯესტი

გუშინდელი გაზეთებიდან

სუროგაცია-დონაცია უფასო ხდება

საქართველოში ათიათასობით უშვილო წყვილია. უშვილობის პრობლემის გადასაჭრელად, ვისაც ფინანსური შესაძლებლობა აქვს, ხელოვნურ განაყოფიერებას ან სუროგაციას მიმართავს. მიუხედავად იმისა, რომ ეს პროცედურები ძალიან ძვირი ღირს, საქართველოს კანონმდებლობა ამ სფეროს, ფაქტობრივად, ვერ არეგულირებს. და აი, საქართველოს პარლამენტში უკვე მზადაა და მალე დაამტკიცებენ კანონპროექტს, რაც ბევრ რამეს დაარეგულირებს, სუროგაცია-დონაცია შეიძლება უფასო გახდეს.

„ვერსია“.

„ივანიშვილის პარტიაში შეგზავნილები არიან“

– ეჭვობს ადვოკატი შალვა ხაჭაპურიძე, – ხელისუფლება „ქართული ოცნების“ საქმიანობასთან დაკავშირებით აქამდე მაყურებლის როლში გამოდიოდა, ბოლო პერიოდი უკვე აქტიურ ქმედებაზე გადავიდა – აქტიურ ფაზაში შევიდა. თუმცა, მე ვფიქრობ, რომ ეს მხოლოდ დასაწყისია, რასაც ხელისუფლება გეგმავს, იმის ათი პროცენტი გვიჩვენა, ოთხმოცდაათი პროცენტი მას ჯერ კიდევ არსენალში აქვს.

„ახალი თაობა“.

„ქუთაისში 3000 ჩინელის ჩასახლება იგეგმება“

– შეშფოთებულია პარტია „თავისუფალი საქართველოს“ რეგიონალური განვითარების უფროსი გოგი წულაია, – ასევე ვიცი, რომ ავტოქარხნის ტერიტორიაზე მათთვის საცხოვრებელი ფართი შენდება, ხოლო იქვე უზარმაზარი სამრეწველო ბაზა. თუ გავითვალისწინებთ ქართველებისა და ჩინელების გამრავლების კოეფიციენტს, ქუთაისი რამდენიმე წელიწადში შეიძლება ჩინეთს დაემსგავსოს.

„რეზონანსი“.

ლაზიკაში ინვესტიციების ჩადება ირანელებს სურთ?

სააგენტო „ივერონის“ ინფორმაციით ირანელებს ლაზიკის მშენებლობაში მონაწილეობა სურთ. ამის შესახებ „ირანი-საქართველოს ბიზნესის განვითარების ცენტრის“ ხელმძღვანელს მაჰმუდ დავარს უთქვამს, რასაც კომენტარს უკეთებს დამოუკიდებელ ექსპერტთა კლუბის ხელმძღვანელი სოსო ცისკარიშვილი: – დიდი ალბათობაა, ეს განცხადება ცნობილი იყოს ქართული ხელისუფლებისთვის, მაგრამ, მე მაინც მგონია, რომ არცერთი გონიერი ინვესტორი ფულს არ ჩადებს ჭაობში და, თანაც, ეს პროექტი შეიძლება სასამართლოს განხილვის თემად იქცეს.

„ალია“.

რეკლამა გ. ახვლედიანის ქ. №19.
„საქართველოს რესპუბლიკაში“
299-62-77; 599 32-85-76.

კროსვორდი

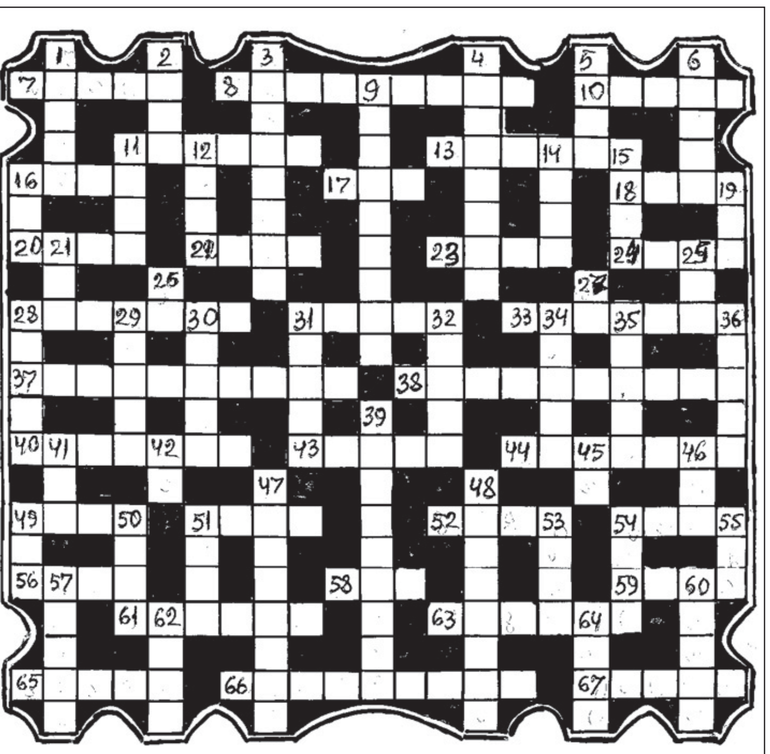

შვეულად. 1. რისამე განხორციელების მიმდინარეობის სისწრაფე. 2. ორგანული ნივთიერება – სიცოცხლის საფუძველი. 3. სახლი სხვენზე დაქანებული სახურავის ქვეშ. 4. ვულკანური წარმოშობის ქანი. 5. ძველებური სიგრძის საზომი ერთეული. 6. ფანჯრის ფარდა ერთგვარი. 7. მზის აბაზანების მისაღებად სპეციალურად მოწყობილი ადგილი. 11. საფრანგეთში გერმანელების მეტსახელი. 12. დაბა აზერბაიჯანში. 14. დათვის ნაშიერი. 15. ოკეანის ქალიშვილი – ზღვის ნიმფა. 16. ფულის ერთეული რუმინეთში. 19. ყოფილი სოფელი მესხეთში. 21. დიდი ზომის მორბენალი ფრინველი. 25. ინგლისელი პოეტი და დრამატურგი. 26. ღრმად გათხრილი სასმელი წყლის ორმო. 27. მუსიკალური გამის მესამე ბგერა. 28. სახელმწიფო ხმელთაშუა ზღვის ცენტრალურ ნაწილში. 29. ადამის ერთ-ერთი შვილი. 30. მოწყობილობა წყალქვეშა ნაღმების აღმოსაჩენად. 31. ერთგვარი სასარჩულე ქსოვილი. 32. ოდისევსის სამშობლო. 34. გერმანელი მწერალი და პედაგოგი. 35. უსაქმოდ მოხეტიალე მოხულიგნო ახალგაზრდა. 36. ვისმეზე გაწეული შრომა. 41. ნელი ნიავი. 42. ერთი დედ-მამის ქალიშვილი სხვა შვილების მიმართ. 45. შედღვებილი მაწვნისგან მიღებული მომჟავნო სითხე. 46. მდინარე ირტიშის მარჯვენა შენაკადი. 47. სხვადასხვა ავტორის ლიტერატურულ ნაწარმოებთა კრებული. 48. მზის სისტემის პლანეტა. 49. იგივეა, რაც ყაიმი. 50. დაბა კემეროვოს ოლქში. 51. ძვირფასი სარეწაო თევზი. 53. ჭრილობა, წყლული. 54. ლონდონის საქმიანი ნაწილი. 55. სოფელი ქობულეთის რაიონში. 57. ერთგვარი თეთრი თიხა, რომლისგანაც ჭურჭელს აკეთებენ. 60. მოყვითალო ფერის ფოროვანი ნალექი ქანი. 62. „გვადი ბიგვას“ პერსონაჟი ქალი. 64. ზღაპრული ცხენი, მერანი.

თარაზულად. 7. ელექტრონის ბრუნვის მომენტი საკუთარი ღერძის გარშემო. 8. ერთგვარი ლიქიორი ალუბლისა. 10. შხამქიმიკატი – მცენარეთა დაცვის საშუალება. 11. საზოგადოების განვითარების წყობა გარკვეულ ეტაპზე. 13. რესპუბლიკა იუგოსლავიის შემადგენლობაში. 16. შენობის საძირკვლის ზედა ნაწილი. 17. ცხენის კუდის ბეწვი. 18. ზუთხისებრთა ოჯახის დიდი თევზი. 20. სახის გამომეტყველება, შესახედაობა. 22. ვერდის ოპერა. 23. ინგლისის სახელმწიფო და პოლიტიკური მოღვაწე. 24. ცუდი, საძრახისი რამ. 28. ტროპიკული ხე, რომლის ნაყოფი გამოიყენება პარფიუმერიაში, მედიცინასა და კულინარიაში. 31. ვაშლის ღვინო. 33. საჰაერო ფლოტი. 37. რაიმე საგნის, ან სპეციალური საკითხის შესახებ არსებულ ნაწარმოებთა ერთობლიობა. 38. წიგნის, ან ხელნაწერის კიდეზე, არშიაზე მოთავსებული სათაური, ან შენიშვნა. 40. ზღვის უხერხემლო ცხოველი. 43. იგივეა, რაც ეკალღიჭი. 44. ასოკირკიტა. 49. მდინარეში გასასვლელი თავთხელი ადგილი. 51. ძვირფასი სკამი, სავარძელი. 52. ამაღლებული ადგილი ველზე. 54. ერთწლოვანი პარკოსანი მცენარე. 56. ბერძნულ მითოლოგიაში გარიჟრაჟის ქალღმერთი. 58. მდინარე ვოლგის მარჯვენა შენაკადი. 59. ტვირთის ასაწევი კიდული მოწყობილობა. 61. უარყოფითად დამუხტული იონი. 63. ცვილისებრი ნივთიერება, რომელსაც გამოყოფს კაშალოტი. 65. ამხანაგი, ტოლი, თანამესუფრე. 66. არქიპელაგი ჩრდილო ყინულოვან ოკეანეში. 67. რაიმე წარმატების შესაძლებლობა.

შეადგინა
ზინაიდა ლობჟანიძემ

23 ივნისს გამოქვეყნებული კროსვორდის პასუხები

შვეულად. 1. ანალიზი. 2. საბო. 3. სილანი. 4. ბენედიქტე. 5. ისინდი. 6. არზა. 7. ინცუხტი. 14. ანთრაციტი. 15. სენკევიჩი; 16. მაზანდა; 18. ამულეტი; 19. პატრი. 20. ამება; 23. ინსტიტუტი; 26. ბადოლიო. 28. დარვინი. 29. მანტია. 30. ალბიტი. 33. იოტა. 34. ხურო.

თარაზულად. 3. სორბიტი. 8. ლანთანი. 9. სპრინტი. 10. ლიგნიტი. 11. პალტო. 12. ამური. 13. ანჰიდრიდი. 16. მირნი. 17. სესია. 19. პიტნა. 21. მარგალიტი. 22. ბელზებელი. 24. იონჯა. 25. აბატი. 26. აჩადი. 31. კარდინალი. 32. ლაოსი. 34. ხოვლე. 35. ტრიუმფი. 36. პრისტლი. 37. ტირანია. 38. არბიტრი.

კადრი

ანეკდოტები

– ბებო, მარომ თავის დაბადების დღეზე მიმიპატიჟა, რა ჯობია რომ ვაჩუქო, ერთი დიდი საჩუქარი თუ ბევრი პატარა? – ეკითხება მიხო.

– ალბათ, ბევრი პატარა...

– ჰოდა, მაშინ ერთ პეშვ მზესუმზირას ვაჩუქებ...

* * *

– კი, მაგრამ ასე როგორ შეიძლება! მე საჭმელს ვამზადებ, ვრეცხავ, ბინას ვალაგებ, ბავშვებს ვუვლი, შენ კი რა მოვალეობა გაქვს? – ეკითხება ცოლი ქმარს.

– რა და, ის, რომ სხვა მზეთუნახავები არ შევიყვარო!

ღმერთო ჩემო, რატომ არა აქვთ ამ წყეულ კოღოებს იმისი ჩვევა, რომ ექვსი საათის შემდეგ არ ჭამონ?

* * *

ბინაში ზარი ირეკება. პატრონი კარს აღებს. ზღურბლთან ქვედა სართულზე მცხოვრები ტომრიანი ახალგაზრდა კაცი დგას.

– ქერი მოგიტანეთ, – ეუბნება იგი მასპინძელს.

– ქერი? რატომ? ვისთვის?

– ვისთვის და, იმ ნახირისთვის, თქვენთან განუწყვეტლივ რომ დაბაკუნობს.

ავტორთა საყურადღებოდ!
რედაქციის მიერ შეუკვეთავი მასალები დაიბეჭდება ავტორთა ხარჯით. ავტორთა მოსაზრებები, შესაძლოა, მუდამ არ ემთხვეოდეს რედაქციის პოზიციას. ფაქტების სიზუსტეზე პასუხს აგებენ ავტორები.

საქართველოს რესპუბლიკა
SAKARTVELOS RESPUBLIKA
გ. ახვლედიანის (ყოფილი პეროვსკაიას) ქ. 19
ინდექსი 66434

გამომცემლები:
შპს „თანადგომა -1-გაზეთ „საქართველოს რესპუბლიკის“ გამომცემელი“
(ტ: 599 79-76-79)
შპს „ახალი საუკუნე“
იბეჭდება „კოლორში“
(რკინიგზის ჩიხი, № 20)

uac(უაკ)070.4(479.22)
ს–323
ISSN 2233-3851
9 772233 385001

მთავარი რედაქტორი
ალეკო ასლანიშვილი
299-62-77;
599 56-81-86

პასუხისმგებელი რედაქტორები:
გურამ გოგიაშვილი 599 53-76-16;
რუსლან რუსია 599 17-21-21;
სპარტაკ ქობულია 599 36-00-35
პასუხისმგებელი მდივანი
მამუკა ვაშაკიძე 514 33-33-24